

ششمین جشنواره بین المللی نمایش عروسکی تهران

هشتمین جشنواره بین المللی
نمایش عروسکی تهران
۱۹ تا ۲۵ شهریور

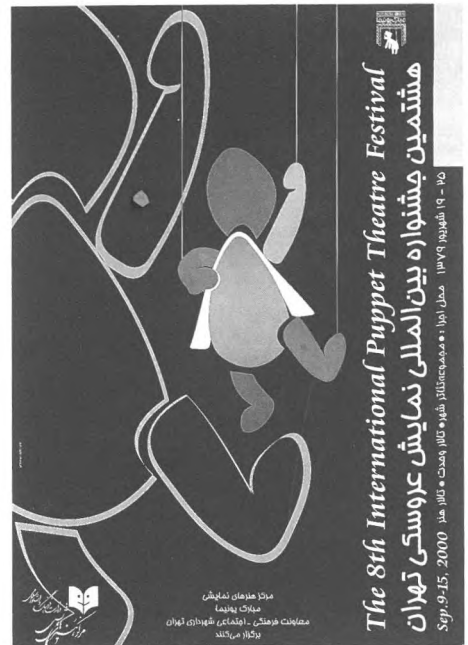
N
A
M
A
Y
E
S

The 8th International

Puppet Theatre Festival

September 9 - 15 , 2000

H

نمایش‌ش

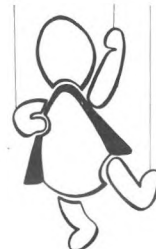
N A M A Y E S H

ویژه هشتمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی

تهران - ۱۹ تا ۲۵ شهریور ۱۳۷۹

□ سردبیر	: لاله تقیان
□ طراح و مدیر فنی	: انوشیروان میرزائی کوچکسرائی
□ حروف‌نگار	: فرزانه سرمدی
□ صفحه آرا	: امیر شهیدی یکتا
□ طرح جلد	: الهام معظمی
□ عکاس	: فتانه دادخواه - حجت ترصدی
□ لیتوگرافی رنگی	: جهاد دانشگاهی (واحد هنر)
□ چاپ رنگی	: چاپ نخسین
□ چاپ متن	: انتشارات نمایش
□ همکاران	: رحمت امینی - علی اصغر دشتی، ایمان ذوقی، وحید ترحمی مقدم جواد تولمی، سهیل خداپرستی، اختر اعتمادی

مقالات منتشره الزاماً نظرات مرکز هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیست. نقل مطالب و عکسها با ذکر مأخذ آزاد است. «نمایش» در چاپ و ویرایش مقالات و مطالب وارده مختار است. مقالات رسیده به هیچوجه مسترد نخواهد شد. نشریه‌ای از: کمیته انتشارات هشتمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی
نشانی: خیابان حافظ، خیابان استاد شهریار (ارغ)، تالار وحدت، انتشارات نمایش، تلفن ۶۷۰۸۸۶۱ و ۵-۶۷۰۵۱۰۱

"جدل" یا "جدال"؟

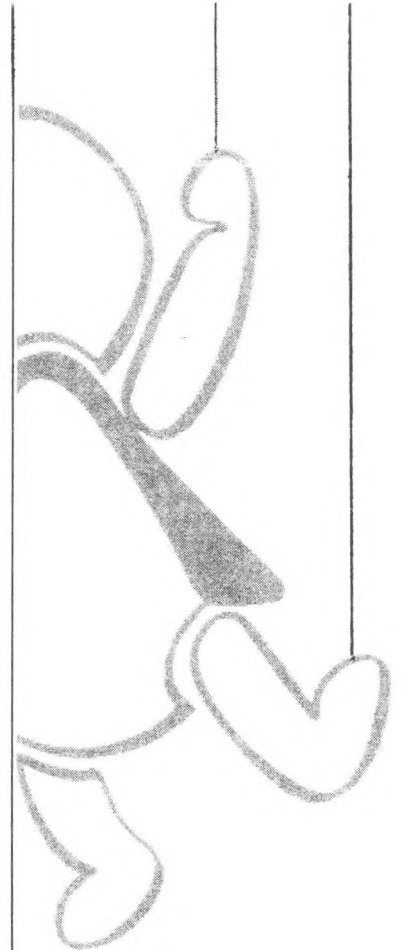
سالهاست که برگزاری جشنواره‌های تئاتر از مهمترین موقعیت‌ها برای هنرمندانی است که می‌خواهند هنرشان در فضای مطلوب‌تری عرضه شود؛ تماشاگران بیشتری داشته باشد و مورد اعتنای منتقدان و اهل نظر قرار گیرد. و به گمان ما مهمترین ارزش این جشنواره‌ها همین است که موجب تلاش و فعالیت بیشتر هنرمندان، برانگیختن کارگزاران و جلب توجه خاص مردم می‌شود.

همچنین همواره درباره چگونگی ارتقاء جشنواره، برگزاری بهتر و منظم‌تر و کیفیت بالاتر برنامه‌های آن فراوان گفته می‌شود و نظرات متعددی از سوی صاحب‌نظران و دست‌اندرکاران مطرح می‌شود. بسیاری می‌گویند دولت باید حمایت بیشتری از انواع هنرهای نمایشی داشته باشد، سیاست‌های بهتری اعمال کند و بودجه تولید را کلان ببیند. و یا سالن‌های نمایش مجهزتری بسازد و امکانات وسیعی نیز در ارتباط‌های بین‌المللی را در اختیار هنرمندان قرار دهد. کارگزاران باید هنرمندان را درک کنند، و سیاست‌هایشان را با خواست آنان مطابقت دهند.

کارگزاران دولت نیز می‌کوشند در برابر سرمایه‌گذاری برای تئاتر، بر چگونگی کار و تولید نظارت داشته باشند و در برابر امکاناتی که فراهم می‌آورند ضوابط و شرایط خاص خود را نیز اعمال کنند. برخی نیز به مسئولیت هنرمند اشاره می‌کنند و او را در برابر جامعه موظف می‌دانند که خواست مردم باید رعایت شود. و به هر حال این روابط دایره‌وار همچنان به گردش ادامه می‌دهد.

اما چنانچه این موقعیت به عنوان "جدل" تلقی شود و هر یک به شیوه‌ای منطقی هدفش را مطرح و مورد بحث قرار دهد، می‌توان گفت رابطه‌ها درست و کاملاً فرهنگی است که ای کاش چنین باشد. اما گاه مسائل به نوعی دیگر رخ می‌نماید و برخی "جدل" را به غلط "جدال" می‌خوانند و از موقعیت خود برای از میدان به در کردن دیگری سود می‌جویند. در چنین حالتی باید به حال تئاتر تأسف خورد، چه هنرمند آن و چه کارگزارش.

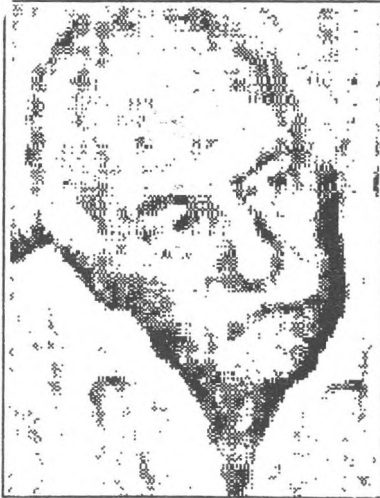
این مختصر گفته شد، تا اشاره کنیم به این نکته که برگزاری یک جشنواره با توجه به محدودیت‌های فراوان مالی و کمبود امکانات مورد نیاز، تنها با همت گروهی معتقد به "نیازهای فرهنگی" سرانجام می‌گیرد. حال آنان هنرمندند یا کارمند یا کارگزار فرقی نمی‌کند. مهم آنست که آن رویداد فرهنگی به جامعه عرضه شود. و با چنین هدفی طبعاً این پرسش مطرح می‌شود که پاسخ زحمات برگزار کنندگانی که برای عرضه کار هنرمندان می‌کوشند و یا مردمی که حامیان اصلی هنرمندانند، در روزهای میانی برگزاری یادداشتی است برای انصراف از اجرا؟ و این است مفهوم مسئولیت هنرمند در برابر مردم؟

۱۳

در این شماره می‌خوانیم

۳	"جدل" یا "جدال"
۴	هنر وسیع است
۸	ما حمایت دولتی نداشتیم
۹	تئاتر خانه به خانه
۱۰	صلح سبز در میان...
۱۱	عروسک خلاقیت فرد است
۱۲	آئین‌ها را حفظ کنیم
۱۳	راز تکنیک - زبان فولکلور
۱۴	بی توجهی، حلقه اصلی
۱۵	جلسات نقد و بررسی
۱۶	گزارش‌های جشنواره
۱۷	تغییر جدول جشنواره
۱۹	آمار کیفیت نمایش‌ها
۲۱	بخش انگلیسی

هنر وسیع است ◀

گفتگو با نصرت کریمی هنرمند بزرگ نمایش عروسکی ایران

نصرت کریمی: یکی دو سال قبل یا بعد از سال ۱۳۵۰، زمانی که من در دانشکده هنرهای دراماتیک تدریس می‌کردم، دکتر مهدی فروغ رئیس دانشکده به این فکر افتاد که شعبه‌ای به نام عروسکی باز کند. اما حکومت وقت زیاد این مسأله را جدی نمی‌گرفت و بودجه نمی‌داد. یکی از گرفتاری‌ها هم این بود که به محض اینکه اصطلاح عروسک و نمایش عروسکی مطرح می‌شد، در ذهن تصمیم‌گیرندگان، تداومی می‌شد که این یک چیز بچه‌بازی و عروسک بازی را اینجور چیزهاست. توجه نداشتند که با عروسک می‌توان بسیاری از مفاهیم را منتقل کرد که با نمایش زنده نمی‌شود. اما به هر حال ما توانستیم حرفمان را به کرسی بنشانیم و بودجه کمی هم گرفتیم. آن زمان من به دکتر فروغ گفتم اگر فقط می‌خواهید شعبه‌ای باز شود و عده‌ای لیسانس بگیرند و تمام بشود، که هیچ. اما اگر می‌خواهید تئاتر عروسکی رشد کند و نضج بگیرد و کاربرد واقعی داشته باشد باید از یک متخصص دعوت کنید تا به ایران بیاید. بنابراین قرار شد از کشورهایی که تئاتر عروسکی در آنها رشد کرده یک نفر را از طریق سفارت استخدام کنیم که یکی دو سال به ایران بیاید برای استادان کلاس بگذارد، فنون و شگردها را از او یاد بگیریم و بفرستیمش برود. به این ترتیب آقای اسکار باتک از کشور چکسلواکی انتخاب شد و به

این ریشه‌پیدایش عروسک و تئاتر عروسکی از دیدگاه فلسفی است.

● در کشور خود ما هم تعبیری از مولانا حسینی واعظ سبزواری در کتاب فتوت‌نامه وجود دارد که به لعبتک اشاره می‌کند و نمایش عروسکی را تعبیری از آفرینش جهان می‌داند.

نصرت کریمی: بله که ریشه‌اش بر می‌گردد به شعر خیام که می‌گوید: ما لعبتکانیم و فلک لعبت‌باز و...

● نمایش عروسکی در ایران چگونه به وجود آمد و عروسک چه زمانی وارد نمایش شد؟

نصرت کریمی: آنچه که جماعت انسانی بیش از همه از آن رنج می‌برند، ظلم و بی‌عدالتی است. مردم، هم طرفدار عدل و انصافند. حکومت‌های جبار گذشته به مردم فشار می‌آوردند. حالا اگر کسی می‌خواست از حکومت انتقاد کند، سر و کارش با زندان بود. اما وقتی عروسک‌ها حرف را می‌زدند، زیاد جدی نمی‌گرفتند. در اروپا هم اینطور بود. تئاترها معمولاً سانسور شدید داشتند، اما نمایش عروسکی آزادتر بود. برای اینکه حکومت‌ها زیاد توجهی نداشتند و می‌گفتند: اینها عروسک بازی است. همین الان هم در کشور خودمان نمایش عروسکی آزادتر از تئاتر زنده است.

● تئاتر عروسکی به معنای اخص کلمه چه زمانی وارد کشور ما شد و چه تحولاتی را از سر گذراند؟

● در ابتدا بفرمائید تلقی شما از "عروسک"، "نمایش عروسکی" و اساساً فلسفه وجود عروسک چیست؟

نصرت کریمی: ریشه نمایش عروسکی و عروسک‌سازی به مسأله فلسفی و بسیار عمیقی در تاریخ زندگی بشر برمی‌گردد. یعنی از بدو پیدایش بشر. اینکه این آسمان و ستاره‌ها چه هستند از کجا آمده‌اند؟ انسان از کجا آمده است؟ و... بت‌سازی و بت پرستی نیز ابتدا در پاسخ به این سؤال‌های بشر که آگاهی به وجود خدای نادیدنی نداشت بوجود آمد. انسان می‌خواست بفهمد. می‌خواست رو به تعالی برود. یکی از طرق رسیدن به معرفت آفرینش جهان هستی ما کوچک کردن دنیا به شکل ماکت است / مثل ساختن یک ساختمان که برای بهتر شناختن آن ابتدا ماکتی برایش می‌سازند؛ بنابراین انسان جهان هستی را توسط عروسک کوچک کرده است و در واقع خالق آن شده و از این طریق به خداشناسی رسیده.

آرام آرام با پیشرفت علم و شناخت انسان، عروسک‌ها از شکل ثابت گلی یا چوبی درآمده و دارای حرکات شدند. چرا که انسان هم حرکت می‌کند. پس فنون (تکنیک‌هایی) به وجود آمد که عروسک حرکت کند. مثلاً خیمه شب بازی یکی از آنها است. کار به جایی رسیده که الان عروسک‌هایی به شکل انسان ساخته می‌شود که چشمان هم حرکت می‌کنند و کامپیوتر هم به کمک حرکت آنها آمده است.

منویات قلبی خود را برای دیگری بیان کنیم و القا کنیم، کلام فقط ۲۵٪ آن را به عهده دارد. ۷۵٪ بقیه را ژست دست و آوای کلام به عهده دارد، و یا حتی نگاه و سکوت. ما با چشم حرف می‌زنیم، دروغ در چشم منعکس می‌شود. اعضای بدن نمی‌توانند دروغ بگویند به جز زبان به هر حال در تئاتر عروسکی ۸۰٪ بیان موثر است. اگر بیان یکنواخت باشد عروسک در واقع مرده است.

● دیده شده که بسیاری از هنرمندان و گروه‌های تئاتر عروسکی دنیا و به تبع آن گروه‌های تئاتر عروسکی کشورمان سعی در زدودن کلام از نمایش عروسکی دارند و در واقع می‌خواهند زبان نمایش عروسکی را فرا کلامی و جهانی کنند و حرکات و نشانه‌ها و موسیقی و نور به جای کلام بنشینند. شخصیت‌ها نیز فقط آدم‌ها یا حتی حیوانات نیستند، بلکه اشیاء بی‌جان نیز در تئاتر عروسکی نقش عمده می‌یابند. نظرتان با توجه به توضیحی که درباره کلام ارائه فرمودید در این باره چیست؟

نصرت کریمی: این یک نگرش مدرن است که بسیار هم زیباست. بدین لحاظ تمام اشیاء بی‌جان هم که دور و بر ما هستند، هر کدام کاراکنتری خاص دارند. اگر ما کاراکنتر آنها را درک کنیم. می‌توانیم از آنها شخصیت نمایشی بسازیم. مثلاً یک بخاری ذغالی که دری دارد و هنگام سوختن باز و بسته می‌شود؛ می‌تواند اپرا بخواند، بدون اینکه برای آن، چشم و ابرو بگذاریم، منتها باید اینکار با حس انجام شود. من اتفاقاً فیلمی با نام "تعصب" ساخته‌ام که تمام شخصیت‌های آن اشیا هستند - گفتار هم ندارد.

● موسیقی و اشیاء؟

نصرت کریمی: بله. کاملاً هم رساست، شخصیت‌های اصلی آن هم یک کفش زنانه و یک کفش مردانه هستند، محیطش هم یک صفحه گرامافون است. می‌جنگند، زخمی می‌شوند، به بیمارستان می‌روند. و مثلاً

که به این موسیقی بخورد. و بعد به آنها خمیر می‌دامم تا شکلی بسازند. به هر حال این آزمون آنقدر اثر گذار بود که پس از حدود ۳۰ سال اثرش مشهود است. بچه‌هایی که به گرایش عروسکی آمدند، ۹۰ درصدشان در این حرفه ماندند. بعضی استاد دانشگاه شدند، برخی کارگردانی می‌کنند... اما آنها که برای سینما و تئاتر آمده بودند پس از گرفتن مدرک رفتند کارمند جاهایی مثل راه آهن شدند. به هر حال نهالی که آن روز درست کاشته شد، نتیجه‌اش را حالا می‌بینیم. هنرمندانی برای عروسک سازی، اجرا و حتی وارد کردن تئاتر عروسکی به سینما. که با عروسک‌های تئاتری فیلم ساختند. اینها محصولات آن دانشکده بود؛ بزودیه، کشاورزی، ذوالفقاری و مرحوم مفخم...

● نمایش‌های عروسکی سال‌های اخیر در کشورمان را دیده‌اید؟

نصرت کریمی: بله دیدم.

● نظرتان چیست؟

نصرت کریمی: تئاتر عروسکی ما از نظر تکنیک بیش از فن بیان رشد کرده است. شاید یکی از دلایل این بوده که بچه‌ها معلم فن بیان خوب نداشته‌اند ولی تکنیک را خوب یاد گرفته‌اند. یعنی عروسک سازی، طراحی صحنه، نور و... خوب شده. اما به فن بیان بها نداده‌اند. در حالی که در تئاتر عروسکی فن بیان بیشتر از تئاتر زنده کاربرد دارد. چرا که عروسک چند حرکت بیشتر ندارد. اکسپرسیون صورت ندارد، این نقیصه را باید با بیان تئاتری رفع کرد. بیان‌های بازیگران تئاتر عروسکی ما یکنواخت (مونوتون) است گویی پرسوناژها بیان خود را روی یک نت تنظیم کرده‌اند و هیچ تغییر آهنگی بدان نمی‌دهند. هر دو پرسوناژ روی یک نت حرف می‌زنند، در حالی که آوای ریتم کلام به طور متنوع و طبیعی در جامعه وجود دارد. بدون اینکه مردم درس خاصی در این باره خوانده باشند. امروز روانشناسی به این نتیجه رسیده که وقتی ما سخن می‌گوئیم، می‌خواهیم

ایران آمد. اسکار باتک همانگونه که مامی خواستیم تمام تکنیک‌ها را بلد بود. باتک آمد و من هم کمکش کردم و زبانش را هم می‌دانستم. باتک واقعاً کار کرد. روی نمایش خیمه شب بازی هم مطالعه کرد.

● آن زمان نمایش خیمه شب بازی در بین دانشگاهیان چه جایگاهی داشت؟

نصرت کریمی: خیمه شب بازی یک تئاتر عروسکی عامیانه و ابتدایی است. ولی از نظر محتوایی، بومی است و می‌شود از آن بهره‌برداری کرد و با تکنیک قومی همراهش کرد. باتک یاد داد که چگونه می‌توان عروسک‌های خیمه شب بازی را حرکت داد و منعطفشان کرد. باتک عروسک‌های نخ، فک زن، ماریونت و... را یاد داد و یک عده شاگرد خوبی از این دانشکده بیرون آمدند. در امتحان ورودی هم من که عضو هیأت ژوری بودم، اصرار کردم ما باید آدم‌های با استعداد را بشناسیم نه صرفاً آدم‌های با معلومات را گفتند ما چگونه استعداد را شناسایی کنیم؟ گفتم من بلدم. بگذارید به عهده من. در این آزمون ما ابتدا گوش بچه‌ها را آزمایش کردیم که ببینیم گوش موسیقی دارند یا نه. ما سه نوع گوش داریم، گوشی که صرفاً حرف‌ها و اصوات را می‌شنود. گوش ملودی که نت‌ها را می‌شناسد و گوش ریتم که ریتم را می‌شناسد. بسیاری از خواننده‌ها که از ضرب خارج می‌شوند. گوش ریتم ندارند. هر کس می‌خواهد تئاتر عروسکی کار کند، هم باید گوش ملودی داشته باشد و هم گوش ریتم. از نظر هنری قدرت دید باید در یک هنرمند وجود داشته باشد. یک نقاشی جلوی بچه‌ها قرار می‌دادیم، نقاشی را در فرصتی نگاه می‌کردند و از او درباره تعداد نفرات تابلو، رنگ مسلط تابلو و... را می‌پرسیدیم. و آنهايي که جواب‌های نزدیک و درست می‌دادند خوب می‌دیدند و بعضی‌ها نمی‌دیدند. بعد یک موسیقی توضیحی می‌گذاشتم، گوش می‌کردند و بعد می‌گفتم صحنه‌ای اختراع کن

آمبولانسی که این کفش را به بیمارستان می‌برد، جعبه کفش است. بیمارستان، سندان پینه‌ددوز است. دکترش یک گوشی پزشکی است. دادگاه کتاب است و...

● شما بین این دو روش کلی نمایش عروسکی، یعنی نمایشی که عروسک‌ها انسان باشند یا نمایشی که عروسک‌ها اشیا باشند، کدام را در شرایط کنونی اولویت می‌دهید؟

نصرت کریمی: اولویت نمی‌دهم هنر وسیع است. با انسان، با حیوان، اشیا و همه چیز می‌توان اثر هنری خلق کرد. مهم این است که این نمایش محتوا داشته باشد و چیزی به مردم بدهد. ضمن اینکه باید سرگرم کننده هم باشد، مردم با میل بلیط بخرند و وارد سالن شوند.

● تعبیر عده‌ای از هنرمندان تئاتر عروسکی این است که قصه‌هایی برای نمایش عروسکی مناسب است که آنها را نتوان با تئاتر زنده نمایش داد. آیا این تعبیر را می‌پذیرید؟

نصرت کریمی: این سخن هم درست است هم نادرست. درست از این جهت که نمایش عروسکی حتماً باید به یک موضوع انسانی بپردازد. اما از این جهت که عروسک‌ها مثل آدم‌ها حرکت کنند، حرف بزنند و واکنش نشان دهند، این درست نیست. چون اگر بخواهیم این کار را بکنیم، خوب خود آدم‌ها هستند. عروسک باید کارهایی بکند که آدم‌ها نمی‌توانند بکنند. مثل بسیاری از ضرب‌المثل‌ها که یکی از آنها این است: "فلانی حرف‌هایی زد که دود از کله من بلند شد". در تئاتر زنده دود از کله بلند نمی‌شود. اما در عروسک شدنی است. یا "آنقدر منتظرت شدم که زیر پام علف سبز شد" و همینطور قصه‌های عامیانه ما که اغراق در آنها خیلی زیاد است. یا در ابیات حماسی ما. که در فیلم و تئاتر عروسکی قابل ارائه است. بدین جهت در تئاتر عروسکی می‌بایست کارهایی را که در تئاتر معمولی قابل اجرا

نیست، ارائه دهیم. مثلاً ما یک شعر عامیانه داریم که اینگونه است:

از دست شپش لیفه تنبون گله داره

این حاجی بیچاره عجب حوصله داره
لیفه تنبون چه طور می‌تواند گله کند؟ در نمایش عروسکی می‌تواند

● بنابراین هر گونه موضوعی در نمایش عروسکی قابل طرح است؟

نصرت کریمی: بله. باید یکی از مضامین اجتماعی مبتلا به عموم مطرح شود. طرز بیان فرق می‌کند که باید به زبان عروسک بیان شود. مثل اینکه سعدی و حافظ و... مسائلی مطرح می‌کنند که شکلی جدی دارد. و مثلاً عبید هم برخی از همان مسائل را با زبان طنز می‌گوید.

● کمی بیشتر به خیمه شب بازی اشاره کردید. در خیمه شب بازی هم داستان‌هایی معروف وجود دارد. این داستان‌ها تا چه حد قابلیت توسعه دارد؟

نصرت کریمی: ابتدا باید تحقیق بکنیم که خود خیمه شب بازی و داستان‌های آن چقدر اصالت ایرانی دارد و چه بخش‌هایی فاقد این ویژگی هستند. بعضی از تئاترهای عروسکی عامیانه ما نشأت گرفته از قصه‌های کشور ترکیه است. مثل شاه سلیم. ولی مثلاً "فاطمه‌اره" ایرانی است. اولاً باید تئاتر ایرانی را خالص کرد. بعد اینکه از نظر تکنیکی هم می‌توان آن را رشد و توسعه داد. عروسک‌های خیمه شب بازی ما یک یا دو نخ دارند که فقط جست جست می‌زنند اما نخ‌های عروسک ماریونت زیاد و حرکات پیشرفته است و بچه‌های ما هم یاد گرفته‌اند و می‌توانند بر این مبنا عروسک‌های خیمه شب بازی را متحول کنند. یا مثلاً صحنه خیمه شب بازی کوچک است. می‌توان آن را بزرگ‌تر کرد. صحنه‌آرایی تقریباً ندارد که می‌توان آن را بوجود آورد. ما می‌توانیم از تکنیک‌های جدید تئاتر عروسکی دنیا بهره ببریم. تقلید صرف کار بدی است. اینکه ببینیم آنها چه کرده‌اند تا ما همان کار را بکنیم. متأسفانه این بیماری

در جامعه ما هست. ما حتی فضای سبز که می‌خواهیم بوجود بیاوریم، بیشتر چمن می‌کاریم. در صورتی که در تهران آب کم است. چمن هم روزی دو دفعه آبیاری می‌خواهد. چرا چمن می‌کاریم و درخت نمی‌کاریم. اگر در اروپا چمن می‌کارند به خاطر این است که هوا عموماً ابری و بارانی است و جنگل هم زیاد دارد. درخت‌هایش را می‌برد و چمن می‌کارد تا مردم روشنائی ببینند. ما که اینجا آفتاب داریم و بارندگی نداریم. نیاز به درخت داریم. تا زیر سایه‌اش بنشینیم. درخت اگر کاشته شود بعد از ده سال دیگر آبیاری هم نمی‌خواهد. از آب‌های زیرزمینی استفاده می‌کند. هوا را هم مرطوب می‌کند و مردم هم می‌توانند زیر سایه آن بنشینند. حالا چمن را باید روزی دو دفعه آب بدهی، کوتاه کردن دارد و... و تازه دست آخر یک زمین سبز داریم نه فضای سبز. چرا برای اینکه از اروپا تقلید می‌کنیم. بنابراین این هجوم فرهنگی فقط در مسائل اخلاقی نیست. در همین چیزها هم هست. این مشکلات در تئاتر ما هم هست. یک دوری می‌زنیم، چند تئاتر خارجی می‌بینیم، بعد می‌آئیم و همان را تقلید می‌کنیم. ما فقط باید فن را از آنها یاد بگیریم. و پیوندمان را با فرهنگ ملی خودمان قطع نکنیم. فرهنگ ملی ما در اشعار ما نهفته است. باید فردوسی و سعدی و حافظ و مولوی و... مطالعه کنیم. من یقین دارم اگر فردوسی امروز متولد می‌شد، کارگردان می‌شد، می‌شد مثل فلینی...

● با توجه به اینکه نمایش‌های عروسکی را طی چند دوره جشنواره و یا اجراهای عمومی دیده‌اید، نظرتان درباره کیفیت فنی نمایش‌های عروسکی کشورمان چیست؟ آیا طی این سال‌ها پیشرفت محسوسی در ارائه تکنیک‌های جدید مشاهده کرده‌اید؟

نصرت کریمی: به طور کلی تئاتر عروسکی ما از آغاز تا کنون رشد کرده است. ما فقط خیمه شب بازی داشتیم. اما الان

هنرمندانی تربیت شده‌اند که متخصص تئاتر عروسکی هستند، عروسک سازی پیشرفت کرده، دکور و نور و... پیشرفت کرده، هر چند بیان هنوز عقب است. ولی در مورد جشنواره سوال کردید، مشکل ما در جشنواره این است که یک یا دو ماه مانده به جشنواره یادمان می‌افتد که باید برنامه‌هایی برای جشنواره آماده کرد. فرصت کم است. هر چند ما از دو سال پیش می‌دانیم که چه زمانی جشنواره برگزار می‌شود. از همان زمان باید شروع کرد. حتی گردانندگان وقت داشته باشند تا بتوانند انتخاب کنند. ما متأسفانه این فرهنگ ناپه‌نجان را داریم که بچه‌ها در مدرسه همان شب امتحان درس می‌خوانند. یک سال لای کتاب را باز نمی‌کنند، بعد شب امتحان قهوه می‌خورند، تند تند می‌خوانند و می‌روند امتحان می‌دهند. نمایشگاه‌های ما هم همینطور است. مثلاً روز بازدید رئیس جمهور در افتتاحیه نمایشگاه هم، هنوز غرفه‌ای در حال رنگ شدن است. شما که تاریخ را

می‌دانستید چرا انقدر دیر؟

● طی این چند سال نمایشی را به خاطر می‌آورید که از سوی گروه‌های ایرانی اجرا شده باشد و دارای تکنیک بدیعی باشد؟
 نصرت کریمی: این تکنیکی که با پرده سیاه و نور بود و چند سال پیش اجرا شد. تکنیک خوبی بود.
 ● از آدم تا آدم؟

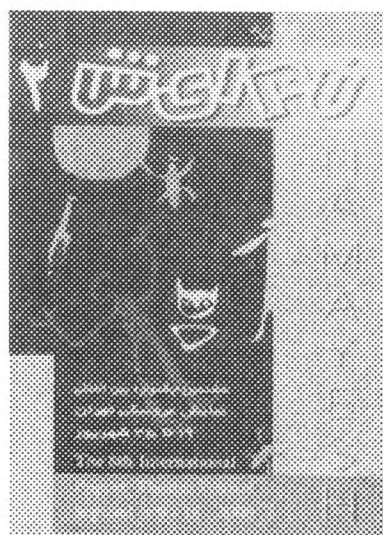
نصرت کریمی: بله. نور و حرکت بود. با این تکنیک‌ها کارهای جهانی هم کرد.
 ● ارتباط شما با مبارک یونیم چگونه است و اساساً وجود چنین تشکیلاتی را چقدر ضروری و مؤثر می‌دانید؟

نصرت کریمی: من اصولاً با هر تشکیلاتی موافقم. حتی تشکیلاتی که کاربری زیادی نداشته باشد، وجودش بهتر از عدم آن است. چرا که انسان موجودی اجتماعی است. همین که دور هم جمع می‌شویم، تبادل نظر می‌کنیم و از یکدیگر یاد می‌گیریم. آدم‌ها در کنار هم رشد می‌کنند.

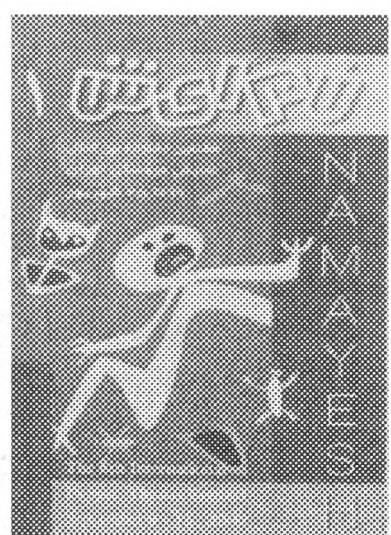
تشکیلات آدم‌ها را کنار هم می‌آورد.
 ● در پایان اگر صحبت راجع به جشنواره دارید بفرمائید؟
 نصرت کریمی: فقط این جمله را می‌گویم که از استادم آموختم. زمانی که در ایتالیا بودم، دستیار کارگردان بزرگ آن کشور، ویستوریو دسیکا بودم. زمان خداحافظی می‌کردیم، گفتم برای فیلمسازان ایرانی چه حرفی دارید؟ گفت فیلمسازان ایرانی باید مسائل جامعه ایران را محور آثارشان قرار دهند. مردهای فیلمشان مرد ایرانی و زنان فیلمشان زن ایرانی باشد. ادای اروپائی‌ها را در نیاورید. تکنیک را از ما بگیرید. من هم می‌گویم که شخصیت‌های نمایشتان ایرانی باشند و مبتلا به جامعه باشد، عام و عمیق باشد، اگر چنین باشد آنوقت حرف جهانی خواهیم داشت. در تجربه هم آموختیم که بسیاری از هنرمندان ما مهاجرت کردند و هویت خود را از دست دادند. ■

خبرنامه "نمایش" منتشر شد

بخش هشتمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی خبرنامه روزانه خود را با نام "نمایش" منتشر کرد. شماره اول و دوم این خبرنامه که حاوی مقالات، گفتگو با هنرمندان، معرفی هنرمندان و گروه‌ها، آمار تماشاگران، گزارش جلسات نقد و بررسی و اخبار و اطلاعات جشنواره است در ۲۴ صفحه در دسترس تماشاگران قرار گرفت. ضمناً تماشاگران و هنرمندان نیز می‌توانند نظرات خود را به دفتر خبرنامه نمایش بفرستند تا منعکس شود.

◀ ما حمایت دولتی نداشتیم

گفتگو با "رونی آلبرت" کارگردان بلژیکی شرکت‌کننده در جشنواره تئاتر عروسکی تهران

اشاره:

"رونی آلبرت" نخستین بار با نمایش "والنتینو" در هفتمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی حضور پیدا کرد و نظر تماشاگران و منتقدان ایرانی را جلب نمود. وی ۱۷ سال است که تئاتر کار می‌کند. ۱۲ سال آن به صورت غیر حرفه‌ای و از آن به بعد حرفه‌ای. هشتمین جشنواره بار دیگر میزبان این هنرمند بلژیکی است با اجرای دو نمایش اوتسی پوتسی و کاغذ پاره‌ها.

● از اینکه بار دیگر به کشور ما آمدید خرسندیم و به شما خوشامد می‌گوئیم. ابتدا بفرمائید تئاتر عروسکی در بلژیک چه وضعیتی دارد؟

رونی آلبرت: خیلی خوشحالم که برای دومین بار در جشنواره عروسکی تهران شرکت کرده‌ام. مردم ایران به نظر من خیلی مهربان هستند. تئاتر عروسکی در بلژیک در سطح گسترده‌ای اجرا می‌شود. هم در مدارس

و هم در سالن‌های عمومی به خصوص برای بچه‌های بلژیک. من تا کنون در ۶ فستیوال بین‌المللی شرکت کرده‌ام.

● شیوه‌های رایج تئاتر عروسکی بلژیک کدام است و آیا در بلژیک شیوه خاص و منحصر به فردی از نمایش عروسکی وجود دارد؟

رونی آلبرت: در بلژیک هم مثل ایران انواع مختلف نمایش عروسکی وجود دارد. از جمله نخ‌نخی، دستکشی، میله‌ای (میله‌ای متصل به سر عروسک است و از بالا هدایت می‌شود) و نیز شیوه‌ای که گروه ما نمونه‌ای از آن را در جشنواره تهران نمایش می‌دهد (کاغذپاره‌ها) و بالاخره تکنیک عروسک‌های Muppet که دهان‌های گشادی دارند و در کشور شما هم نمونه‌های زیادی از آن دیده می‌شود. و شیوه‌های دیگری که گروه ما از آن بهره می‌برد که اسمش تئاتر اشیا است و در نمایش "اوتسی، پوتسی" ما از آن استفاده شده.

● خود شما بیشتر از چه شیوه‌هایی استفاده می‌کنید؟

رونی آلبرت: خود من بیشتر مایلیم از شیوه‌های ترکیبی استفاده کنم. مثلاً اگر یادتان باشد در نمایش "والنتینو" که در جشنواره قبل اجرا شد از شیوه مایت و میله‌ای استفاده کردم.

● این شیوه‌ای که در بسیاری از نمایش‌های عروسکی استفاده می‌شود و در آن بازیگر بدون پوشش خاصی در صحنه ظاهر می‌شود و عروسک را حرکت می‌دهد چه نام دارد؟

رونی آلبرت: ما به آن تئاتر سفید می‌گوئیم مثل نمایش "والنتینو" و شیوه‌ای که در "کاغذپاره‌ها" بازیگر پشت لته‌ها مخفی می‌شود "تئاتر سیاه" می‌نامیم.

در بلژیک بعضی گروه‌ها هستند که فقط روی یک شیوه خاص کار می‌کنند و فقط آن را ادامه می‌دهند و پیشرفت می‌کنند اما گروه ما مایل است، شیوه‌های مختلف را تجربه کند. و آنها را ترکیب کند و شکل‌های تازه خلق کند.

● در گروه شما چند عضو فعال و همیشگی حضور دارند؟

رونی آلبرت: دو نفر در گروه ما همیشگی هستند که خودم و همسر هستم و سه نفر هم پاره‌وقت، پنج نفر هم هستند که ساخت عروسک و مدیریت صحنه و تجهیزات را به عهده دارند و بازی نمی‌کنند.

● داستان نمایش‌هایتان را معمولاً چگونه

تئاتر خانه به خانه

گزارشی از مصاحبه مطبوعاتی گروه تئاتر Dolls از کشور هند با خبرنگاران

هسند، البته تئاتر عروسی را همه می‌توانند دوست داشته باشند اما مخاطب من بچه‌هایی هستند که در سن مدرسه هستند.

سودیپ گوپتا در مورد شیوه‌های اجرائی تئاتر عروسی در هند گفت: در هند گروه‌های فراوانی از قبیل گروه سنتی، گروه مدرن و گروه‌های ترکیب شده از هنر سنتی و مدرن وجود دارند که گروه سنتی بیشتر "مهابهاراتا" و "رامایانا" را به شیوه سایه اجرا می‌کنند. در مورد تئاتر مدرن هم باید بگویم هر گروهی مشخصاً کار خودش را می‌کند. گروه‌هایی هستند که معتقدند نمایش‌های سنتی، قدیمی و خسته‌کننده است و این‌گونه نمایش را با نمایش مدرن مخلوط می‌کنند تا جذاب شود.

وی در مورد بودجه‌های تئاتر گفت: تمام گروه‌های عروسی خصوصی کار می‌کنند و دولت بودجه‌ای را در اختیار آنها نمی‌گذارد. خیلی‌ها برنامه‌های خود را به بخش‌های خصوصی می‌برند و آنها سرمایه‌گذاری می‌کنند. دولت تنها تعداد کمی از هنرمندان را انتخاب می‌کند و بودجه در اختیار آنها می‌گذارد.

این هنرمند هندی در پاسخ به سؤال یکی از خبرنگاران پیرامون تئاتر عروسی خیابانی گفت: نباید بگوئیم تئاتر خیابانی بلکه باید گفت تئاتر خانه به خانه چرا که گروه‌های دوره‌گرد که مایحتاج خود را هم از این راه تأمین می‌کنند به همراه عروسک‌های خود به روستاها و شهرهای مختلف می‌روند و در خانه‌ها را می‌زنند و برای مردم نمایش می‌دهند. ■

گروه تئاتر Dolls Theatre از کشور هند که نمایش "رام کردن وحشی" را در جشنواره اجرا می‌کند صبح روز دوشنبه در جمع خبرنگاران حضور یافتند. در ابتدای این نشست آقای "سودیپ گوپتا" کارگردان و سرپرست گروه ضمن تشکر از موزه هنرهای معاصر و اعضای محترم یونیمایا در تهران، گفت: ما از قسمت شرقی هند یعنی کلکته آمده‌ایم، این شهر از لحاظ پهنر تئاتر خیلی پیشرفته است و خیلی خوشحالم که یک هندی هستم و به ایران دعوت شده‌ام. در کشور هند و در جاه‌های مختلف آن تئاتر عروسی به شیوه‌های مختلفی وجود دارد. گروه تئاتر ما در سال ۱۹۹۰ شروع به کار کرد و یک گروه تئاتر مدرن است. این گروه توسط هنرمندان جوان و پر انرژی که هر کدام در رشته‌های مختلف هنری فعالیت داشته‌اند تشکیل شده است. کارهای ما اکثراً در زمینه رابطه انسان و طبیعت است. جذابیت تئاتر ما به خاطر این است که هیچ زبان مشخصی در آن به کار نرفته و با موسیقی و نور این جذابیت بوجود می‌آید و به شیوه عروسک میله‌ای است. کاری که ما می‌کنیم ساختن عروسک‌ها با سباز انسان‌هاست و هدف ما در این کار ایجاد تعادل بین انسان و عروسک است. گروه ما حدود هزار اجرا در هند و خارج از هند داشته که مورد توجه تماشاگران قرار گرفته است و امیدوارم که تئاتر عروسی ما بتواند در قلب مردم ایران نیز جا بگیرد.

وی در مورد جایگاه تئاتر عروسی در هند گفت: تئاتر عروسی در هند حالت بیشتر در کلکته جایگاه خاصی دارد. که در آن گروه‌های بزرگ تئاتر عروسی

انتخاب یا پیدا می‌کنید؟

رونی آلبرت: اکثر داستان‌ها از قصه‌های معروف کودکان و گاه داستان‌هایی از خودم هستند. مثلاً والتینو و کاغذپاره‌ها برداشت از قصه‌های کودکان و اوتسی، پوتسی ایده خودم بر اساس طرح‌ها و تمرین‌های کارگاهی است.

● آیا به هنگام اقتباس از داستان‌ها، با نویسنده آنها مشورت و همفکری می‌کنید؟

رونی آلبرت: وقتی قصه‌ای توجهم را جلب می‌کند و از آن خوشم می‌آید، نویسنده‌اش را پیدا می‌کنم، از او اجازه می‌گیرم و با او گفتگو می‌کنم. برای اجرا هم دعوتش می‌کنم اما در طول تمرین ارتباطمان با هم قطع است. چرا که معتقدم که کاری متفاوت را انجام می‌دهم. البته گاهی اوقات دوری راه باعث می‌شود نتوانم نویسنده را ملاقات کنم مثلاً یکی از داستان‌ها مربوط به نویسنده‌ای برزیلی بود که دسترسی به او مشکل بود و یا یکی از دو داستان "کاغذپاره‌ها" مربوط به نویسنده‌ای آمریکایی است.

● معیارهای شما برای انتخاب قصه‌ها و یا قصه‌ای برای یک نمایش عروسی چیست؟

رونی آلبرت: گاهی طراحی‌های جالب یک کتاب توجهم را جلب می‌کند. مثل داستان‌های "کاغذپاره‌ها" و من ایده دکور و ساخت عروسک‌های کاغذی را از این نقاشی هم گرفتم. داستان هم برای کودکان ساده و روان بود. در قصه دوم نمایش "کاغذپاره‌ها" هم قصه بود که مرا جلب کرد. در عین حال که یک پیام اخلاقی داشت. اما این پیام مستقیم نبوده. بعد احساس کردم با همان شیوه عروسک کاغذی با نمایش اول هماهنگ می‌شود.

● برای یک نمایش معمولاً چقدر وقت می‌گذارد؟

رونی آلبرت: برای این نمایش‌هایی که به ایران آورده‌ایم حدود یک سال وقت گذاشته‌ایم، چرا که هیچ حمایت دولتی نداشتیم و مجبور بودیم بین تمرین نمایش‌هایی که اجرا می‌کنیم کار را آماده کنیم. اما بدون توقف آماده‌سازی یک نمایش ما حدوداً سه چهار ماه وقت می‌خواهد. اگر کار دیگری نکنیم و تمام وقتمان را اختصاص به تمرین بدهیم.

● به نظر می‌رسد فقط برای کودکان کار می‌کنید؟!

رونی آلبرت: ایده‌هایی برای بزرگسالان دارم. اما در بلژیک از کار بزرگسالان به اندازه کار کودک استقبال نمی‌شود. بلیت هم کمتر به فروش می‌رسد. اگر بشود، من نمایشی در رده بزرگسالان برای ایران کار می‌کنم. ■

◀ صلح سبز در میان سرزمین سبز

گفتگو با فردوس حاجیان کارگردان نمایش "جنگ سیاه، صلح سبز"

اخيراً تئاتر عروسکی را بین المللی کردند. این خود فرصتی است تا گروه‌های خارجی شرکت کننده محصولات خود را به نمایش بگذارند و بچه‌های ما هم از تازه‌ترین تکنیک‌های جهان معاصر استفاده نمایند. اما به نظر من وقتی صحبت از تکنیکی نمایش عروسکی می‌شود، متأسفانه گاهگاهی به دلیل مقایسه غلط کارها با یکدیگر و ارزیابی با یک معیار خاص برخی از تکنیک‌های نو قربانی سنت‌گرایی در کار عروسکی می‌شود. به عنوان مثال اکثراً فکر می‌کنند عروسک باید دو چشم و دو ابرو یک بینی و لب و دهان داشته باشد در صورتی که این طور نیست گاهگاهی یک "گوی کوچک و یا یک چوب چهارضلعی" می‌تواند نقش یک عروسک را ایفا کند. نظیر همین کاری که ما در نمایش جنگ سیاه، صلح سبز انجام دادیم.

در مورد سالن‌های اجرا هم بدیهی است همانگونه که دانشجویان یک دانشکده نمی‌توانند در کودکستان درس بخوانند و کودکستانی‌ها هم نمی‌توانند در دانشگاه درس بخوانند قطعاً هر گونه از نمایش می‌بایست جایگاه خودش را داشته باشد. به عبارتی سالن‌ها می‌بایست بر اساس نوع مخاطبین و نوع کار طراحی شود که این راه درازی است و مرکز هنرهای نمایشی هم در استراتژی‌های قبلی مدیریتی و هم در استراتژی جدید آن را سر فصل کارهایش قرار داده است و قطعاً زمان می‌برد.

که اساس خلاقیت است. شما در نظر بگیرید انسانی که با دیدن یک نمایش عروسکی در رویای خود پرواز می‌کند و ذهن خلاق و نامحدود او به سمت و سوی دنیایی جدید گشوده می‌شود که نطفه‌سازندگی و نوآوری را در او پدید می‌آورد. لذا در دانشکده‌های تئاتری باید به این مقوله توجه بیشتری شود. هم دانشجویان خلاقى خواهیم داشت هم اساس کارهای حرفه‌ای عروسکی در پلاتوهای کوچک و محقر دانشکده‌ها شکل خواهد گرفت.

● به نظر شما جشنواره پیشین عروسکی توانسته است تأثیری در روند تئاتر عروسکی کشور بگذارد؟

فردوس حاجیان: خیلی کم. به نظر من مادام که تئاتر عروسکی مردمی نشود و حتی در خانه‌های مردم نفوذ نکند نمی‌تواند اثر گذار باشد. مرحوم کامبیز صمیمی مفخم را - شما می‌دیدید که گاهگاهی با یک اثر خیلی کوتاه بیشترین تأثیر فرهنگی را می‌گذاشت. اگر جشنواره‌ها بخواد در چند سالن در بسته انجام پذیرد و با کمترین امکانات و بودجه قطعاً فقط در حد یک حرکت نمایشی خواهد بود. به نظر من خیلی از سالن‌ها در هنگام جشنواره در تهران باید فعال شود. مطبوعات هم همکاری کنند و محصول جشنواره تئاتر عروسکی در شهرستان‌ها نیز به اجرا درآید تا به نتیجه مطلوب برسیم.

● ضعف تئاتر عروسکی را از نظر تکنیک، سالن اجرا، متن نمایشی چگونه می‌بینید؟
فردوس حاجیان: کارگردان‌های ما بای به نوعی با تکنیک‌های کارگردانی آن سوی مرزها آشنا شوند - البته جای تشکر دارد که

● به نظر شما ضرورت اجرای نمایش عروسکی در کشور ما چیست؟

فردوس حاجیان: به نظر من اگر هر گونه پیام (اخلاقی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و...) را از طریق آموزش غیر مستقیم مطرح کنیم انتقال پیام راحت تر صورت می‌پذیرد و به نوعی می‌توان گفت در نمایش عروسکی انتقال پیام با پارازیت کمتری از کانال‌های ارتباطی عبور می‌کند و در اذهان به خوبی نقش می‌بندد. و حتی این نوع نمایش در بعضی از موارد می‌تواند به تبیین مسائل و جهان آفرینش بپردازد. از منظری دیگر فرصتی است برای آشنایی و کسب تجربه به منظور دریافت تازه‌ترین تکنیک‌های این نوع نمایش از طریق حضور نمایش‌های خارجی و کارگردان‌های خلاق کشور که حرفه‌هایی برای گفتن دارند.

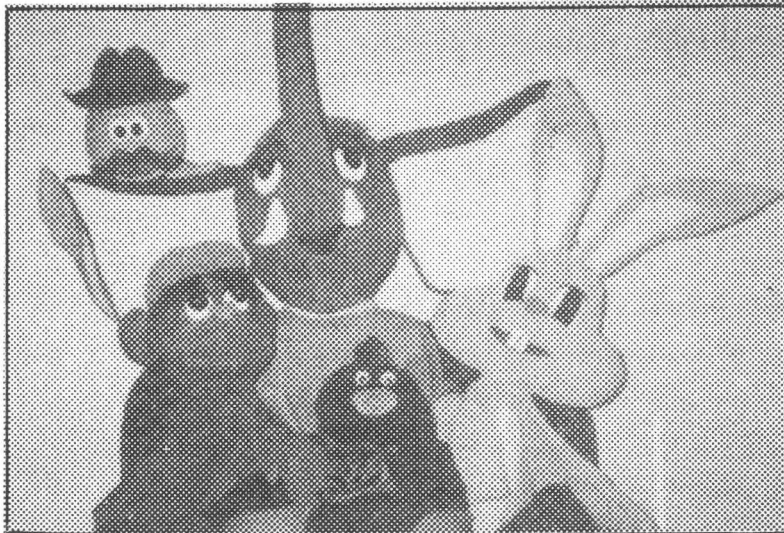
● مسأله آموزش تئاتر عروسکی خصوصاً در دانشکده‌های تئاتر را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

فردوس حاجیان: متأسفانه جایگاه تئاتر عروسکی در دانشکده‌های تئاتری کم رنگ است و در برخی از دانشکده‌ها وقتی اسمی از تئاتر برده می‌شود، ذهن‌ها ناخودآگاه به سمت تئاترهای غیر عروسکی سوق پیدا می‌کند. صراحتاً بگویم، بعضی‌ها هم این طور تصور می‌کنند که تئاتر عروسکی یعنی تئاتر کودک و تئاتر کودک هم یعنی تئاتر کم ارزش. در صورتی که گاهگاهی این عروسک‌های بی جان بر روی صحنه آن چنان با شکوه و زیبا ظاهر می‌شوند که تأثیر فراموش نشدنی در جامعه می‌گذارند. دنیای تئاتر عروسکی دنیایی است که با تخیل سر و کار دارد. تخیلی

عروسک خلاقیت فرد است

مصاحبه با ایرج صادقی کارگردان
نمایش خیابانی "فیفیل خان"

به لحاظ متن: به نظر من متن‌ها باید بر اساس نیاز روز جامعه باشد. مخاطبین دقیقاً تقسیم‌بندی شوند. اگر کودک است چه گروه سنی است. اگر جوان است با چه نوع نیازهایی. اگر بزرگسال است در چه جامعه‌ای با چه شرایط سیاسی، فرهنگی و اجتماعی. ● کمی درباره نمایش جنگ سیاه، صلح سبز توضیح دهید؟

فردوس حاجیان: این نمایش در جهت مجموعه فعالیت‌های علمی کاربردی من برای معرفی پیام و اهداف سازمان ملل متحد (یونسکو) به معرفی پیام سال ۲۰۰۰ (سال فرهنگ صلح) توجه دارد و به مسائل توسعه پایدار در بخش محیط زیست می‌پردازد. به نظر من صلح جهانی و صلح پایدار را باید در توسعه پایدار و حفظ محیط زیست جستجو کرد. محیط زیست آن قدر مهم است که سازمان ملل متحد دوباره عظیم‌ترین کنفرانس جهانی خود را در زمینه حفظ محیط زیست و کنفرانس زمین با حضور صدها کشور جهانی برگزار کرد. یعنی من توسعه طبیعی را مقدم بر توسعه سیاسی می‌دانم و زمانی توسعه طبیعی امکان‌پذیر است که جامعه به خودآگاهی فرهنگی برسد. جمله‌ای از دکتر علی شریعتی به یادم آمد که خودآگاهی توده‌ها موتور حرکت تاریخ است این خودآگاهی می‌بایست از ریزترین ذرات وجود انسان که همان الکترون‌ها، پروتون‌ها و نوترون‌ها هستند شروع شود اتم‌های اکسیژن و هیدروژن در نمایش عروسکی جنگ سیاه و صلح سبز با تشکیل مولکول آب با تکنیک لامپ‌های ماورای بنفش به جنگ با آلاینده‌های محیطی (CO و CO₂...) می‌آیند و با نابود کردن آلاینده‌ها درخت‌ها و گیاهان شادابی و نشاط را از سر می‌گیرند و دیو خشکی و اهریمن از بین می‌رود و سرزمین سبز، سرزمین ایده‌آلی من در جنگ سیاه و صلح سبز است که آرامش برای انسان‌ها به ارمغان می‌آورد. صلح سبز فقط در سرزمین سبز امکان‌پذیر است. ■

● شما به عنوان عروسک‌ساز و کارگردان چه تعریفی از عروسک دارید؟
ایرج صادقی: مفهوم عروسک بستگی دارد به خلاقیت فردی آدم‌ها. حتی ما با یک تکه پارچه نیز می‌توانیم یک عروسک داشته باشیم و این مربوط است به ذهن کارگردان که چه تصویری از آن برای خود تجسم می‌کند. ● به نظر شما شیوه‌های عروسک گردانی و عروسک‌سازی در نمایش‌های خیابانی

تفاوتی با نمایش‌های سالی دارند؟
ایرج صادقی: البته در عروسک‌سازی نه. ولی در شیوه عروسک گردانی تفاوت دارد به دلیل اینکه ما در خیابان باید به شکلی میدانی کار کنیم، به همین دلیل عروسک گردان نمی‌تواند خودش را مخفی کند ولی در سالن محوطه‌ای در دست عروسک‌گردان است که به راحتی می‌تواند خود را از دید تماشاگران مخفی نگه دارد. به نظر من شیوه‌های عروسک گردانی چون بونراکو، نخ‌نخی و... جوابگوی کارهای خیابانی نیست و ماسک چهره شاید بهتر جواب بدهد. ● ضرورت برپایی جشنواره عروسکی در بخش خیابانی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
ایرج صادقی: به نظر من جشنواره

خیابانی در شکل‌گیری و سامان بخشی به بخش‌سالی نمایش‌ها به دلیل نوع ارتباطش با بچه‌ها و برانگیختن حس کنجکاوی آنها خیلی مؤثر است و به طور کلی این چند سال برگزاری بخش خیابانی کمک بسیار شایانی به نمایش‌های صحنه‌ای کرده است.

● کمی در مورد کار و شیوه اجرایی آن توضیح دهید.

ایرج صادقی: این کار با شیوه دستکشی و یک عروسک به صورت تن پوش (زنده) اجرا می‌شود و به نظر من کاریست که می‌تواند با تماشاگر ارتباط برقرار کند. در نمایش فیلی است که وارد جنگل می‌شود و به علت بزرگی بودن خرطومش مورد تمسخر دیگر حیوانات قرار می‌گیرد و بعد با کمک به دیگران در خاموش کردن آتش سوزی جنگل مفید بودن خود را ثابت می‌کند. البته من ابتدا متن را به این دلیل که بتوانم یک فیل بزرگ درست کنم انتخاب کردم و لیکن بعد به دلیل محدودیت‌هایی که وجود داشت مجبور شدم که به این شیوه اجرا کنم و البته سعی کردیم با نیم دایره کردن مکان اجرا کاری کنیم که نمایشگران مشخص نشوند. ■

آئين‌ها را حفظ كنيم

گفتگو با فرسيد بزرگ‌نيا کارگردان نمايش گرازبازي

موسیقی استفاده می‌کنید؟ و کلاً کار دارای

کلام است یا خير؟!

بزرگ‌نيا: ما در آئين از کلام استفاده

کرده‌ايم البته خیلی کم تا بتوانيم آن قصه‌ای را

به آئين اضافه کرده‌ايم، دنبال كنيم و با گویش

محلّی نیز گفته می‌شود. در رابطه با ملودی‌ها

نیز سعی کرده‌ايم از اشعار سنتی استفاده كنيم

و تمام این اشعار هم با موسیقی محلّی ساز

سرنا و دهل همراه است که گروه نیز با آن

همسرایي می‌کنند و دارای شیوه‌ای کاملاً

حماسی است.

● فکر می‌کنید احیا کردن آئين‌ها چه تأثیری

می‌تواند در بينش و تفکر مردم جامعه

بگذارد و چه راه کارهایی را می‌توان پی

گرفت تا شاهد رشد و توسعه این آئين‌ها در

جامعه باشيم؟!

بزرگ‌نيا: سؤال کاملاً بجایی را مطرح

کردید. ما آمده‌ايم به نوعی همین سؤال شما

را در اول شروع کار روی طرح مطرح کردیم و

در نهایت به این تصمیم رسیدیم که ما تا کی

می‌خواهيم بگذاريم که آئين‌ها از بين بروند و

چه باید کرد که آن محور قصه شد. وقتی که

این آئين نسل به نسل گذشته و به گوش ما

رسیده پس می‌شود آن را حفظ کرد. واقعاً من

احساس می‌کنم آئين‌ها تماماً در مقوله

فرهنگ جایگاه خاصی دارند و می‌شود روی

آنها بررسی کرد، بحث کرد، و مطمئناً مفید

است به شرط اینکه به تحقیقات صحیح آن

برسيم. ■

آن را با یک قصه مناسب توأم كنيم.

● کلاً در این کار شما از چند عروسک

استفاده می‌کنید؟!

بزرگ‌نيا: در این نمايش ما ۲ عروسک

داريم یکی نيشتر یا بز جوان است و دیگری

هم گراز که در بعضی از مناطق خرس

جایگزین گراز می‌شود، اما البته خیلی محدود

است.

● این آئين در کدام منطقه بیشتر مورد

استفاده قرار می‌گیرد؟

بزرگ‌نيا: عرض کردم چند سال است که

این آئين رونق خودش را از دست داده، ولی

بیشتر در بين عشایر منطقه قسمتی از

خوزستان و قسمتی از چهارمحال و بختیاری

● لطفاً کمی در مورد نمايش و شیوه اجرایی

و آئينی که مربوط به منطقه چهارمحال و

بختیاری است توضیح دهید.

بزرگ‌نيا: نمايش گراز بازی برگرفته از

یک آئين کهن ایل بختیاری است که در

زمان‌های بسیار بسیار دور اجرا می‌شده است

و در طی یکسری تحقیقاتی که در منطقه از

طریق افراد مسنی که این آئين به صورت یک

خاطره در ذهن آنها باقی، مانده استفاده كنيم.

این سنت در مراسم نوروز، شب چله و

عروسی، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

● شکل اجرایی این نمايش آیا تغییر

پذیرفته است یا به شکل اولیه آنرا اجرا

می‌کنید؟!

بزرگ‌نيا: این آئين به مرور تغییراتی کرده

و با سنت دیگری به نام نيشتر بازی در هم

● در میان بچه‌ها و باز یهای محلّی که دارند

آیا این عروسک نيشتر شناخته شده است؟!

بزرگ‌نيا: این شکل عروسک در میان

بچه‌ها، خير وجود ندارد. آنچه که هست بیشتر

در فکر بزرگترهاست.

● در این آئين از کدام نواها و مقام‌های

بزرگ‌نيا: این آئين به مرور تغییراتی کرده

و با سنت دیگری به نام نيشتر بازی در هم

آمیخته؛ در اصل عروسک‌ها کاملاً ساده بودند

که از چند تکه پارچه استفاده می‌کردند که

شکل گراز را می‌گرفته است. اما برای اجرای

جشنواره که چه بسا مردمی هستند که با این

شکل از آئين هیچ آشنایی ندارند مجبور

شدیم که تغییراتی را به وجود آوریم و اجرای

راز تکنیک - زبان فولکلور

گفتگو با مهدی یوسفی کارگردان نمایش ذکر خنجر

شیوه انتخاب شد به دلیل تحریک شدید
بیش از حد تخیل تماشاگر است و دیگر
نزدیکی آن به تکنیک انیمیشن.

● وضعیت تئاتر عروسکی را در سطح
شهرستان خودتان چگونه ارزیابی می‌کنید؟
یوسفی: راجع به نمایش عروسکی
بیشتر از شیوه دستکشی و خیلی ابتدایی
استفاده می‌شود و حضور شیوه‌های دیگر
خصوصاً نمایش سایه‌ای خیلی کم رنگ است
و حتی در این زمینه اطلاعات بسیار کمی
وجود دارد.

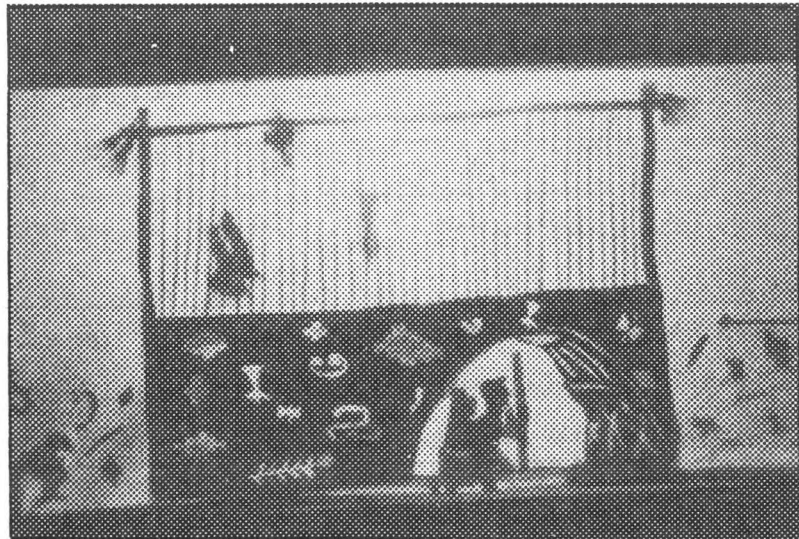
● از لحاظ آموزشی چگونه است؟

یوسفی: به آن شکل کارشناسان
تخصصی تئاتر وجود ندارد که بخواهند

● آیا ذکر خنجر نمایشی آئینی است؟
یوسفی: نمایش ما یکی از رکن‌های
اصلی ترکمن به نام ذکر خنجر است که سعی
کردم از بین ۴ رکن اصلی منطقه‌ای (قالی
اسب ۲ تار و ذکر خنجر) ذکر را انتخاب کنم که
به نظرم دارای تکنیک اجرایی بهتری بود.
موضوع در این نمایش بیشتر بر محور نقش
قالی است و تصاویر انتخابی ما به شکلی
است که سمبل‌ها در چهارچوب هدف
نمایشی پیش می‌رود. که به صورت سایه‌ای
اجرا می‌شود.

● چه شد که این نوع شیوه اجرا را انتخاب
کردید؟

یوسفی: البته متون در نوع اجرای
سایه‌ای زیاد مطرح نیست ولی اینکه چرا این

آموزش دهند البته کلاس آموزشی هست ولی
زیاد مناسب و جوابگوی نیازهای علاقه‌مندان
نیست.

● با توجه به اینکه شما چندین کار دیگر را
نیز در این شیوه تجربه کرده‌اید به نظر شما
این تکنیک چقدر می‌تواند جوابگوی متون
فولکلور ما و تبدیل آنها به نمایش عروسکی
باشد؟

یوسفی: البته خوب تمام تکنیک‌های
عروسکی می‌توانند جور این مسئله را به
دوش بکشند و فرهنگ یک منطقه را توسعه
دهند ولی فکر می‌کنم در میان شیوه‌ها، تئاتر
سایه‌ای بهتر توانسته است بدون کلام و
استفاده از فاکتورهای دیگری چون موسیقی و
افکت پیام خود را و هدف نمایش را به
تماشاگر منتقل کند و نمی‌دانم که چه سری در
این تکنیک وجود دارد.

● شما جمعاً در این کار از چند عروسک و
تصویر بهره برده‌اید؟

یوسفی: البته من به دلیل درگیری‌های
اجرایی تعداد عروسک‌ها را شمارش نکرده‌ام
و دقیقاً نمی‌دانم ولی نزدیک به ۵۰-۴۰ تایی
می‌شود. ■

بی توجهی حلقه اصلی زنجیر مشکلات

گفتگو با مینو جان محمدی کارگردان نمایش سمفونی تاریک

● به نظر شما ضرورت اجرای تئاتر عروسکی در بین شاخه‌های دیگر چیست؟ مینو جان محمدی: اگر منظور از شاخه‌های دیگر، تئاتر زنده باشد، خوب، تئاتر عروسکی هم دقیقاً همان ضرورت را دارد (البته شاید هم بیشتر!). تئاتر عروسکی چیز عجیب و غیر عادی‌ای نیست که بخواهیم ضرورتش را جویا شویم. قضیه این است که ما الان تئاتر عروسکی را نمی‌شناسیم و شناختمان در حد نمایش‌های شلوغ و پر سر و صدا و موزیکال،

آن هم برای مخاطب کودک است. اگر به نمایش عروسکی به عنوان یک نمایش جدی، قابل تعمق و دارای قابلیت بسیار برای بیان هر گونه مطلبی نگاه کنیم، مسلماً ضرورتش را درک خواهیم کرد.

● آیا جشنواره دو سال پیش (با حضور گروه‌های متعدد خارجی) توانست در جهت رشد و تحول تئاتر عروسکی ما میسر واقع شود؟

مینو جان محمدی: جشنواره مسلماً چیز خوبی است. حتی اگر گروه معدودی (نه چندان متعدد!) از خارج از کشور حضور داشته باشند، برای ما دانشجویان رشته عروسکی که از همه جا بی‌خبریم و به سختی یک کتاب یا مجله خارجی درباره تئاتر عروسکی پیدا می‌کنیم، غنیمت است.

● جایگاه نمایشنامه‌نویسی عروسکی در بین نمایشنامه‌نویسان کشور چیست؟ مینو جان محمدی: وقتی تئاتر عروسکی جایگاه ویژه خود را ندارد، پس نباید از

نمایشنامه‌نویسی آن صحبتی به میان آید.

● به نظر شما ضعف تکنیک در تئاتر عروسکی کشور ما از چه ناشی می‌شود؟ مینو جان محمدی: جواب این سؤال شما زنجیره‌ای از مشکلات است که اگر بخواهیم حلقه اصلی و اولیه آن را پیدا کنیم به این می‌رسیم. عدم توجه مسئولین و اختصاص ندادن بودجه لازم برای تئاتر عروسکی.

● کمی در مورد نمایش سمفونی تاریک بفرمائید.

مینو جان محمدی: نمایش سمفونی تاریک نمایشی درباره تنهایی انسان‌ها و ناتوانی آنها در برقراری یک ارتباط درست است. شیوه کار زنده-عروسکی است. نمایش در یک کافی شاپ خیالی اتفاق می‌افتد. عروسک گردان‌ها همان آدم‌های توی کافه هستند و عروسک‌ها هم از اشیاء در دسترس آنها و بر روی صحنه درست می‌شود. عروسک‌ها به نوعی فضای ذهنی آدم‌ها را تصویر می‌کنند. ■

برنامه جلسات نقد و بررسی نمایش‌های هشتمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی

چهارشنبه ۲۳ شهریور

مکان	سالن اصلی تئاتر شهر	سالن چهارسو	سالن قشقای	سالن شماره ۲	تالار هنر
نمایش	علی بابا و چهل دزد بغداد	در برج عقرب	عروس طوقی	سمفونی مردگان	کودک غریب
	۱۶ و ۱۹	۲۰ و ۱۸	۱۶/۳۰ و ۱۸/۳۰	۱۷ و ۱۹	۱۷ و ۱۹
منتقدان	نصراله قادری	بهزاد صدیقی	مهدی تقی‌نیا	مهرداد ابروان	حسن وارسته
جلسه	فرشید ابراهیمیان	مسعود توکلی	مصطفی محمودی	صمد چینی فروشان	علیرضا احمدزاده
	فرشته حبیبی	کتایون حسین زاده	منوچهر اکبرلو	سیدعلی تدین صدوقی	کیوان کثیریان

توجه: جلسات نقد و بررسی پس از اجرای نوبت دوم هر نمایش، در همان سالن اجرا برگزار می‌شود.

گزارشی از جلسه نقد و بررسی نمایش طوطی نامه در دومین روز برگزاری هشتمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران

جلسه نقد و بررسی نمایش طوطی نامه به کارگردانی مهران تیزکار پس از اجرای دوم این نمایش در تالار شماره ۲ تئاتر شهر با حضور کتابیون حسین زاده، بهزاد صدیقی، مسعود توکلی و حسن وارسته و مهران تیزکار کارگردان نمایش برگزار شد.

در این جلسه ابتدا حسین زاده گفت: در نمایش طوطی نامه کارگردان از وسایل صحنه حداکثر استفاده را نکرده و تکنیک به کار گرفته شده نمایش سایه‌ای به درستی در آن رعایت نشده بود. وی همچنین یادآور شد: رنگ و نور در تئاتر سایه‌ای عنصر مهمی است که متأسفانه در این نمایش به آن چندان توجهی نشده بود. دور شدن و نزدیک شدن عروسک‌ها نیز باعث سردرگمی تماشاگر شده بود.

مهران تیزکار در پاسخ به صحبت‌های حسین زاده گفت: نمایش طوطی نامه مبتنی بر حالت نوشته اجرا شده است و عروسک‌ها طبق نظر و خواسته من ناهماهنگ بوده است. سپس مسعود توکلی گفت: یکی از نکات مثبت این اجرا استفاده از تکنیک به کار گرفته شده بود، استفاده از تکنیک نمایش سایه‌ای در واقع با الهام گرفتن از دیدگاه مولوی. به نظرم اگر متن از فشردگی بیشتری برخوردار بود و اگر زمان اجرا کمتر بود به ریتم درست نمایش کمک می‌کرد.

تیزکار ضمن تأیید سخنان توکلی گفت: من تئاتر عروسکی را سال گذشته زیر نظر استاد فرانسوی در فرانسه آموختم و به همین دلیل خواستم اولین تجربه را امسال به نمایش بگذارم.

وارسته افزود: به اعتقاد من اگر قرار است عنصر کلام از نمایش حذف شود باید عنصر دیگری جایگزین آن شود تا نمایش از جذابیت لازم برخوردار باشد. البته در این نمایش کارگردان در لحظاتی از آواها و حرکت‌هایی استفاده کرده بود که در بعضی از قسمت‌ها به جذابیت اجرا کمک می‌کرد. ضمن اینکه تنوع در حرکت عروسک‌ها سبب این جذابیت شده بود.

جلسه نقد و بررسی این نمایش با یک جمع بندی توسط صدیقی در ساعت ۲۱/۳۰ شب دوشنبه به پایان رسید.

گزارش جلسه نقد و بررسی نمایش ذکر خنجر

جلسه نقد و بررسی نمایش "ذکر خنجر" با حضور صمد چینی فروشان، سیدعلی تدین صادقی، و مهرداد ابروان و نویسنده و کارگردان نمایش آقای مهدی یوسفی برگزار شد. در آغاز، چینی فروشان در خصوص نمایش سایه‌بازی ویژگی‌ها و تاریخچه آن و اساساً این نوع نمایش که در شرق دور پای گرفته مقدماتی را گفت و سپس سئوالی را از کارگردان مطرح کرد: آقای یوسفی لطفاً در

خصوص قصه نمایش و نشانه‌هایی که از آن استفاده کرده‌اید توضیحاتی بدهید. چون قصه به نوعی گنگ می‌نمود، و صدوقی در تکمیل سئوال چینی فروشان افزود: همینطور در خصوص ارتباط تابلوهای نمایش. پس از توضیح یوسفی چینی فروشان گفت: اما می‌بایست ماجرا را بیشتر می‌شکافتید و از نشانه‌ها به خوبی استفاده می‌کردید. تا خط سیر داستان روشن و مشخص گردد.

ابروان دیگر منتقد جلسه در تأیید صحبت چینی فروشان گفت: گذشته از اجرا و ساخت عروسک‌ها که بسیار ظریف و خوب انجام گرفت شما بهتر بود به گونه‌ای کار می‌کردید تا با تماشاگر ارتباط بیشتری برقرار کنید.

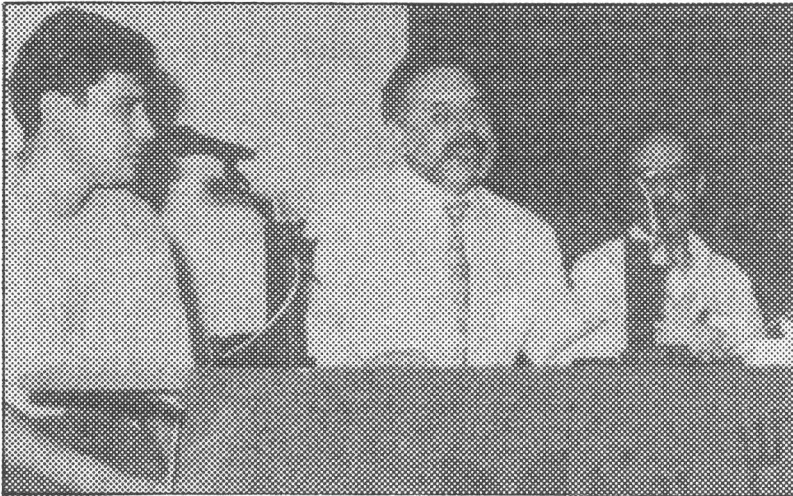
یوسفی در پاسخ به این انتقاد توضیح داد: البته من سعی کرده بودم که در تابلوهای مختلف این ارتباط را ایجاد کنم.

ابروان در جای دیگر اشاره کرد: مطلب دیگر اینکه چون ما در معرفی بمباران تصاویر و مفاهیم قرار گرفته بودیم و این تصاویر پشت سر هم به بیننده القا می‌شد فرصتی را ایجاد نمی‌کرد که تماشاگر به تجزیه و تحلیل آن بپردازد و چینی فروشان افزود: چون نمایش بر اساس ادبیات عامه است و با فرهنگ ما کمی بیگانه، شاید مشکل به نظر برسد اما برای یک ترکمن اینچنین نیست. یوسفی گفت: مثلاً ما صفحه‌ای داریم که در آن پسر در درون یک دوتار نشان داده می‌شود چون ضرب‌المثلی داریم که می‌گوید: هر وقت دلتنگ شدی برو توی دوتار من سعی کردم این را به صورت تصویر ارائه دهم.

صدوقی گفت: اما این ضرب‌المثل برای شما و افرادی که با این فرهنگ آشنا هستند قابل درک است من فکر می‌کنم به لحاظ همراه کردن تماشاگر و ارتباط بیشتر او می‌باید که خط سیر ماجرا را به صورت یک داستان قابل فهم تر می‌نمودید. ■

گزارشی از نخستین روز همایش نمایش عروسکی در خانه هنرمندان

در نخستین روز همایش سه روزه نمایش عروسکی که دوشنبه ۲۱ شهریور ماه در خانه هنرمندان برگزار شد بوریس گلدوفسکی از کشور روسیه و اردشیر کشاورزی از ایران درباره "سرگئی ابراتسف" کارگردان شهیر نمایش عروسکی روسیه و جهان سخنرانی کردند. در آغاز جلسه جواد ذوالفقاری مجری جلسه، برخی از ویژگی‌های "ابراتسف" را بر شمرد و او را از مؤثرترین افراد یونینا نامید که برای شکل‌گیری و انسجام این مرکز فعالیت‌های موثری صورت داد.

وی گلدوفسکی را نیز محقق شهیر نمایش عروسکی و سرپرست تماشاخانه ابراتسف معرفی کرد و از او خواست تا سخنرانی خود را آغاز کند.

گلدوفسکی در آغاز سخنان خود به جمله‌ای اشاره کرد که در یکی از مجلات درباره تئاتر خوانده بود. و آن جمله این بود: "هنر تئاتر وسیله‌ای برای مبادله انرژی است" و در توضیح آن افزود: از همان هنگام که پرده‌های نمایش بالا می‌رود و یا صحنه روشن می‌شود. مراحل مبادله انرژی بین تماشاگران و هنرمندان روی صحنه آغاز می‌شود و این به نظر من "اصل تئاتر" است. اگر بخواهیم واحدی برای این انرژی مشخص کنیم همان "استعداد است".

وی با بیان این مقدمه گفت که ابراتسف از افراد نادری بود که توانست در طول یک قرن فعالیت کند و انرژی تماشاگران را رها کند. وی سپس به تاریخچه زندگی ابراتسف اشاره کرد و گفت: "ابراتسف در سال ۱۹۰۱ در خانواده‌ای هنری و با استعداد به دنیا آمد. او مانند اکثر جوانان ابتدا نمی‌دانست دقیقاً چه می‌خواهد اما دست به هر کاری می‌زد موفق بود. زمانی به آکادمی نقاشان روسیه رفت و

نمی‌خواهم با تئاتر عروسکی کاری داشته باشم".

دومین سخنران سمینار آقای اردشیر کشاورزی درباره ابراتسف به ایراد سخن پرداخت. وی که در سال ۱۹۷۴ در ادامه سفرهایش به نقاط مختلف جهان برای آموختن نمایش عروسکی به شوروی سابق رفته بود، فضای آن زمان شوروی را تحت کنترل شدید خواند. که در این فضا کسی مثل ابراتسف کار می‌کرد. کشاورزی ابراتسف را خلاق و نوآور خواند و گفت "ابراتسف پس از دیداری که از اندونزی و مشاهده عروسک‌های وایانگ و چگونگی حرکت آنها، توانست تکنیک عروسک‌گردانی وایانگ را متحول کند و شیوه‌ای نوین را از دل آن خارج سازد."

وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود گفت: "اکنون با پیشرفت تکنولوژی و دنیای مدرن، عروسک‌ها را به گونه‌ای می‌سازند که از راه دور هم به راحتی کنترل می‌شوند اما به نظر من چنین عروسک‌هایی متناسب صحنه تئاتر نیستند و در سینما و تلویزیون بهتر جواب می‌دهند." ■

پس از آن به حضور استانیسلاوسکی رسید و در کلاس‌های دانشجویی آواز خواند. اولین کار عروسکی او "رمانس" بود که در آن آواز می‌خواند و نمایش عروسکی نشان می‌داد و از همان ابتدا تماشاگران دوستش داشتند."

گلدوفسکی ابراتسف را هنرمندی خواند که بسیار با استعداد بود و مثل هر آدم مستعد دیگری در درون خود تضادهایی داشت. ابراتسف در کار خود به درجه‌ای رسید که می‌توان او را امپراطور کشور عروسک‌ها خواند. گلدوفسکی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: "ابراتسف اعتقاد داشت که نباید برای کودکان نمایش‌های ترسناک و وحشت‌آور مثل کلاه قرمزی که در پایان توسط گرگ خورده می‌شود، اجرا کرد و خیلی از کارگردان‌ها با او بحث می‌کردند که اجازه بدهید بچه‌ها یاد بگیرند خطرها و بدی‌ها چیست اما او زیر بار نمی‌رفت.

در پایان گلدوفسکی جمله‌ای از ابراتسف را که در پایان عمر به او گفته بود، نقل کرد: "اگر تئاتر عروسکی با ابهت و عظمتی که دارد به درجه‌ای برسد که پائین‌تر از تئاتر زنده به نظر برسد و من چنین روزی را ببینم، دیگر

تغییر جدول جشنواره

عادل بزوده کارگردان نمایش "آهای دوستاتو بشناس" و حسن دادشکر کارگردان نمایش "کودک غریب" دو کارگردان حرفه‌ای نمایش عروسکی یکرورز پس از برگزاری جشنواره انصراف خود را از اجرای برنامه اعلام کردند و علت را نیز عدم حضور برخی بازیگران نمایش و همچنین دیر اعلام کردن دبیرخانه جشنواره ذکر کرده‌اند. اما با توجه به اسناد و مدارک موجود در دبیرخانه جشنواره که به نظر خوانندگان می‌رسد قبل از تاریخ ۷۹/۶/۱۶ هماهنگی‌های لازم به عمل آمده بود و در تاریخ ۷۹/۶/۱۳ از طرف کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان نیز مراتب به مرکز هنرهای نمایشی و کارگردانان یاد شده رسماً اعلام شده بود. بنابراین طبیعی است که انصراف آنان بعد از یک روز که از برگزاری جشنواره می‌گذشت باعث حیرت کسانی شود که به "مسئولیت هنرمند" اعتقاد دارند. بنابر این ضمن تشکر از همکاری صمیمانه و مسئولانه آقای داود کیانیان و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، که با کمال علاقه‌مندی از هنرمندان و جشنواره حمایت کردند، آرزو می‌کنیم این آخرین تغییر در جدول جشنواره باشد و از این پس بعضی خود را "جوجه اردک زشت" نخوانند.

بسمه تعالی

جناب آقای علوی مسئول محترم هماهنگی مرکز تولید تئاتر عروسکی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

با سلام

به اطلاع می‌رساند جهت نبود بعضی از بازیگران نمایش عروسکی آهای دوستاتو بشناس به خاطر دیر خبر دادن مسئولین محترم جشنواره بین‌المللی عروسکی تهران. انصراف گروه را از شرکت در این جشنواره اعلام می‌نمایم.

عادل بزوده

جناب آقای علوی مسئول محترم هماهنگی مرکز تولید تئاتر عروسکی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

با سلام

به اطلاع می‌رساند جهت نبود بعضی از بازیگران نمایش عروسکی آهای دوستاتو بشناس به خاطر دیر خبر دادن مسئولین محترم جشنواره بین‌المللی عروسکی تهران. انصراف گروه را از شرکت در این جشنواره اعلام می‌نمایم.

عادل بزوده

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۱۹

برادر گرامی جناب آقای سیدرضا کمال علوی مسئول محترم هماهنگی مرکز تئاتر کانون سلام علیکم، احتراماً همانگونه که مطلعید و پیرو مذاکرات حضوری، با توجه به عدم حضور دو نفر از پنج نفر بازیگران نمایش (کودک غریب) در تهران، و عدم دستیابی مناسب به ایشان با وجود پیگیری‌های مداوم و مستمر و مسئولانه اینجانب، متأسفانه علی‌رغم علاقه شدید و قلبی و حرفه‌ای اینجانب و مرکز به شرکت این نمایش در جشنواره به دلیل عدم حضور این آقایان امکان اجرای نمایش فوق در موعد مقرر انجام پذیر نخواهد بود. لذا خواهشمند است مراتب را بگونه‌ای مقتضی به دبیرخانه جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران با ذکر تأسف و تألم قلبی اینجانب اعلام فرمائید.

با سپاس و تشکر
حسن دادشکر

شماره:
تاریخ:
پوست:

بسمه تعالی

برادر گرامی جناب آقای سیدرضا کمال علوی مسئول محترم هماهنگی مرکز تئاتر کانون سلام علیکم، احتراماً همانگونه که مطلعید و پیرو مذاکرات حضوری با توجه به عدم حضور دو نفر از پنج نفر بازیگران نمایش (کودک غریب) در تهران، و عدم دستیابی مناسب به ایشان با وجود پیگیری‌های مداوم و مستمر و مسئولانه اینجانب، متأسفانه علی‌رغم علاقه شدید و قلبی و حرفه‌ای اینجانب و مرکز به شرکت این نمایش در جشنواره به دلیل عدم حضور این آقایان امکان اجرای نمایش فوق در موعد مقرر انجام پذیر نخواهد بود. لذا خواهشمند است مراتب را بگونه‌ای مقتضی به دبیرخانه جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران با ذکر تأسف و تألم قلبی اینجانب اعلام فرمائید.

حسن دادشکر

۷۹/۶/۲۰

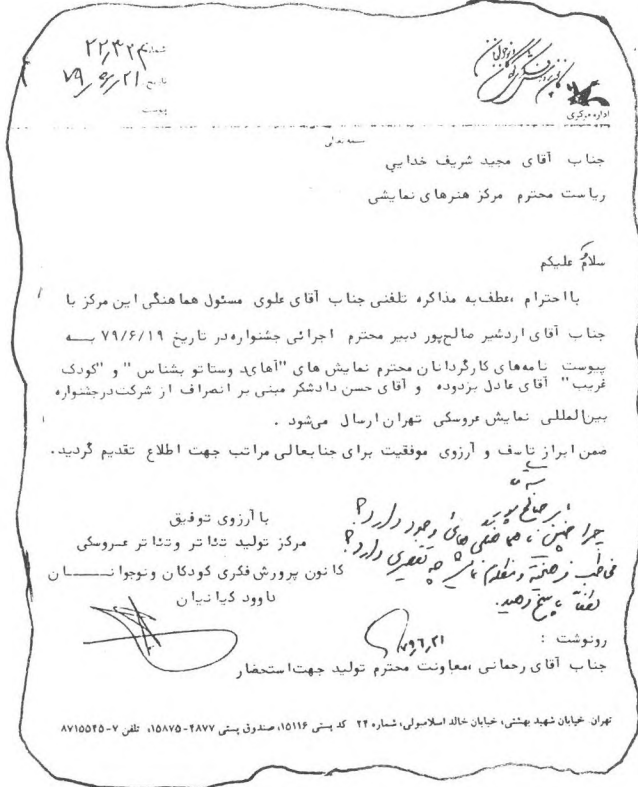
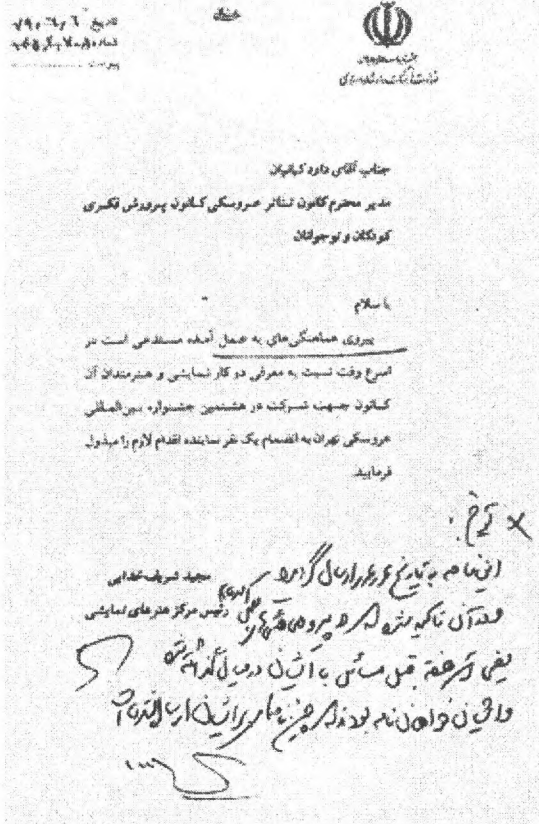
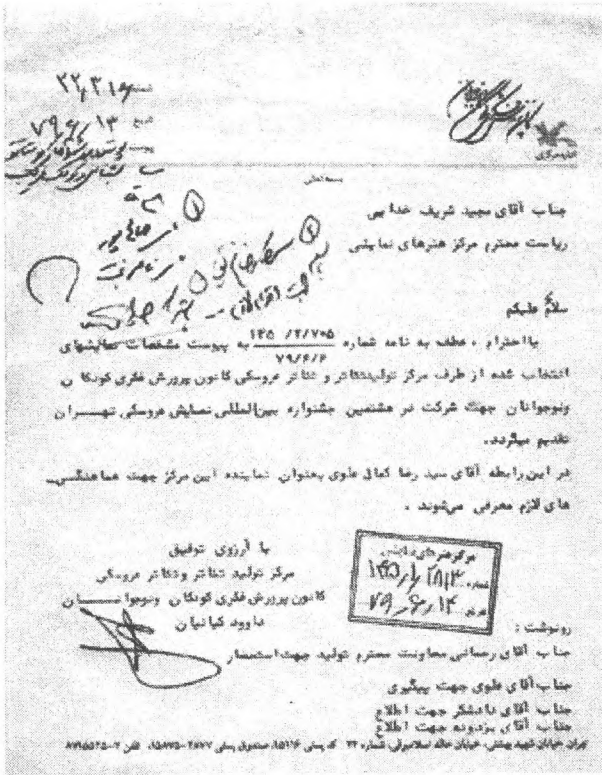
تهران خیابان شهید بهشتی، خیابان خالد اسلامبولی، شماره ۲۲ کد پستی ۱۵۱۱۴ صندوق پستی ۱۵۸۷۵-۲۸۷۷، تلفن ۸۷۱۵۵۴۵-۷

هوالمجمل
جناب آقای شریف‌خدایی
دبیر محترم جشنواره عروسکی
با سلام.

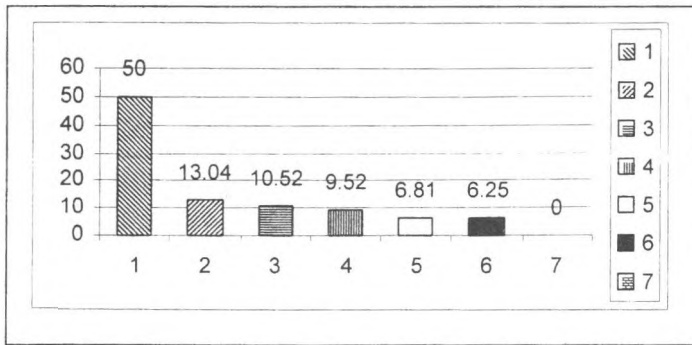
متأسفانه علیرغم اطلاع قبلی و هماهنگی به عمل آمده با کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان درست در شب اجرای خبر یافتیم که دو نمایش کانون ظاهراً به دلیل عدم حضور بازیگرانشان انصراف داده‌اند، همچنانکه در نامه شماره ۱۴۵/۲/۷۰۵ آمده است مرکز در تاریخ ۷۹/۶/۶ به ایشان رسماً و کتباً اطلاع داده و در آن ذکر شده است پیرو هماهنگی‌های قبلی که نشان از آن دارد که اولاً دوستان اطلاع داشته‌اند، ثانیاً مرکز هنرهای نمایشی به دلیل حرمت نهادن به مرکز تولید تئاتر عروسکی کانون و سابقه آنان دو نمایش را خارج از تشریفات جشنواره‌ای و به استناد تأیید کانون در جدول جشنواره منظور کرده است و حتی پیرو مذاکره با نماینده محترم کانون بابت هر اجرا مبلغ کمک هزینه هم به توافق رسیده است. ظاهر امر آن است که گویا دو بازیگر مشترک در صحنه فیلم مشغول بازی هستند و تهیه‌کننده برای شرکت این عزیزان در جشنواره هر شب مبلغ یک میلیون تومان غرامت خواسته است و متأسفانه به دلیل مشترک بودن بازیگران در هر دو نمایش کار "کودک غریب" نیز خود به خود نمی‌توانست اجرا نماید.

به پیوست نامه‌های ارسالی مرکز و کانون پرورشی ضمیمه است و کانون در مورخ ۷۹/۶/۱۳ پوستر برنامه‌ها و بروشورها را نیز جهت درج در بولتن ارسال نموده است.

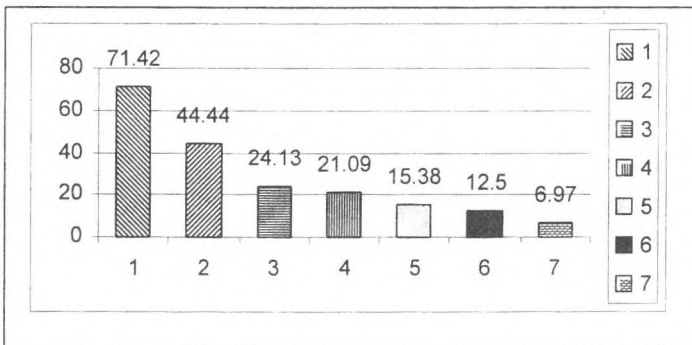
دبیر اجرایی جشنواره
اردشیر صالح‌پور

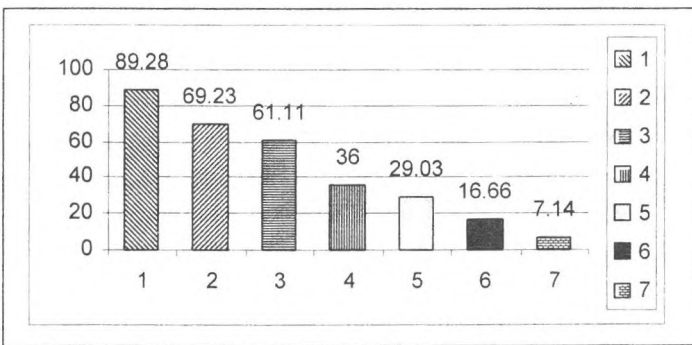
کیفیت نمایش‌های اجرا شده در دومین روز جشنواره از نگاه تماشاگران

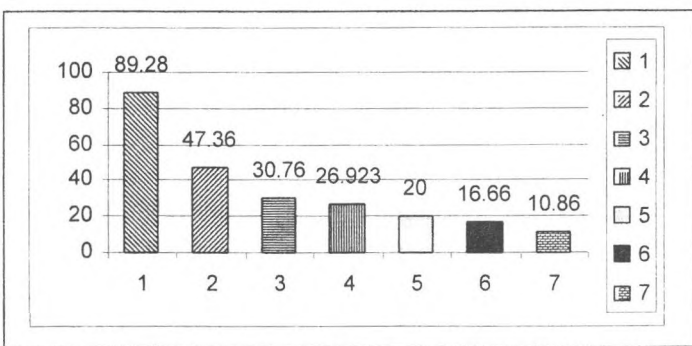
- نمایشنامه**
- سه نمایش از سرگنی ابراتسوف / ۵۰٪
 - طوطی نامه / ۱۳,۰۴۳٪
 - کاغذ پاره ها / ۱۰,۰۵۲٪
 - ذکر خنجر / ۹,۰۵۲٪
 - هر نخودی که نخود نمیشه / ۶,۸۱٪
 - دریاچه ی قو / ۶,۲۵٪
 - خیمه شب بازی / ۰٪

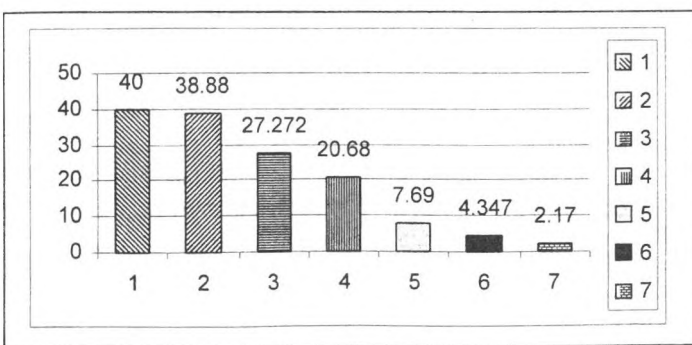
- کارگردانی**
- سه نمایش از سرگنی ابراتسوف / ۷۱,۴۲٪
 - کاغذ پاره ها / ۴۴,۴۴٪
 - دریاچه ی قو / ۲۴,۱۳٪
 - ذکر خنجر / ۲۱,۰۹٪
 - خیمه شب بازی / ۱۵,۳۸٪
 - طوطی نامه / ۱۲,۵٪
 - هر نخودی که نخود نمیشه / ۶,۹۷٪

- عروسک گردانی**
- سه نمایش از سرگنی ابراتسوف / ۸۹,۲۸٪
 - خیمه شب بازی / ۶۹,۲۳٪
 - کاغذ پاره ها / ۶۱,۱۱٪
 - ذکر خنجر / ۳۶٪
 - دریاچه ی قو / ۲۹,۰۳٪
 - طوطی نامه / ۱۶,۶۶٪
 - هر نخودی که نخود نمیشه / ۷,۱۴٪

- طراحی و ساخت عروسک**
- سه نمایش از سرگنی ابراتسوف / ۸۹,۲۸٪
 - کاغذ پاره ها / ۴۷,۳۶٪
 - خیمه شب بازی / ۳۰,۷۶٪
 - ذکر خنجر / ۲۶,۹۲٪
 - دریاچه ی قو / ۲۰٪
 - طوطی نامه / ۱۶,۶۶٪
 - هر نخودی که نخود نمیشه / ۱۰,۸۶٪

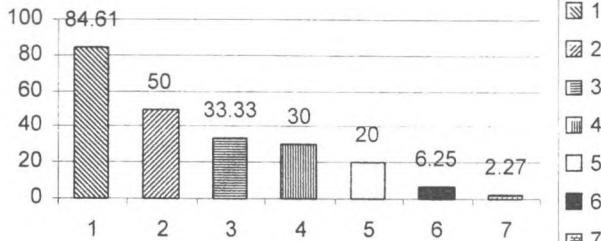
- طراحی صحنه**
- سه نمایش از سرگنی ابراتسوف / ۴۰٪
 - کاغذ پاره ها / ۳۸,۸۸٪
 - ذکر خنجر / ۲۷,۲۷٪
 - دریاچه ی قو / ۲۰,۶۸٪
 - خیمه شب بازی / ۷,۶۹٪
 - طوطی نامه / ۴,۳۴٪
 - هر نخودی که نخود نمیشه / ۲,۱۷٪

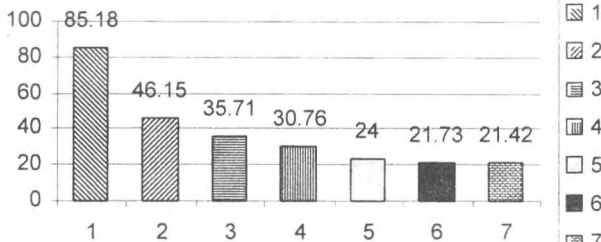
فراضی لباس

۱. سه نمایش از سرگنی ابراتسوف / ۸۴٫۶۱٪
۲. ذکر خنجر / نمایش سایه ای
۳. خیمه شب بازی / ۳۳٫۳۳٪
۴. دریاچه ی قو / ۳۰٪
۵. کاغذ پاره ها / ۲۰٪
۶. طوطی نامه / ۶٫۲۵٪
۷. هر نخودی که نخود نمیشه / ۲٫۲۷٪

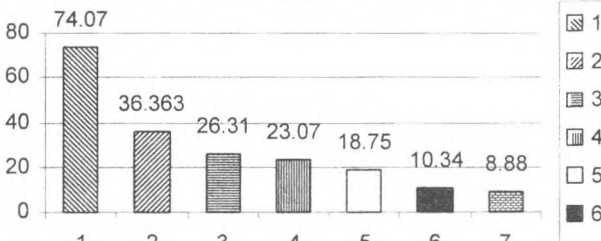
موسیقی

۱. سه نمایش از سرگنی ابراتسوف / ۸۵٫۱۸٪
۲. خیمه شب بازی / ۴۶٫۱۵٪
۳. دریاچه ی قو / ۳۵٫۷۱٪
۴. ذکر خنجر / ۳۰٫۷۶٪
۵. طوطی نامه / ۲۴٪
۶. هر نخودی که نخود نمیشه / ۲۱٫۷۳٪
۷. کاغذ پاره ها / ۲۱٫۴۵٪

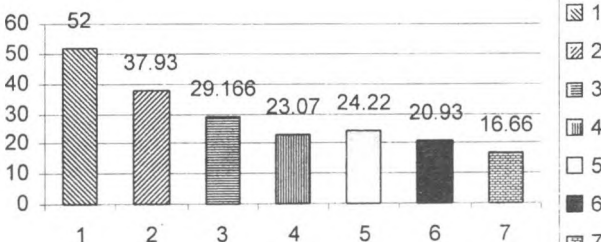
صدای عروسک ها

۱. سه نمایش از سرگنی ابراتسوف / ۷۴٫۰۷٪
۲. ذکر خنجر / ۳۶٫۳۶٪
۳. کاغذ پاره ها / ۲۶٫۳۱٪
۴. خیمه شب بازی / ۲۳٫۰۷٪
۵. طوطی نامه / ۱۸٫۷۵٪
۶. دریاچه ی قو / ۱۰٫۳۴٪
۷. هر نخودی که نخود نمیشه / ۸٫۸۸٪

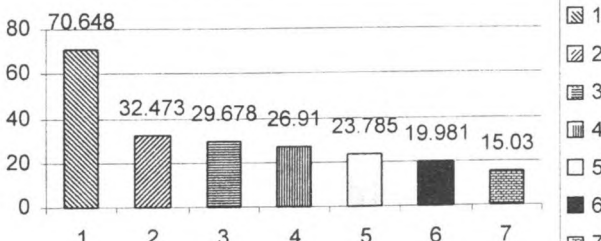
نورپردازی

۱. سه نمایش از سرگنی ابراتسوف / ۵۲٪
۲. دریاچه ی قو / ۳۷٫۹۳٪
۳. ذکر خنجر / ۲۹٫۱۶٪
۴. طوطی نامه / ۲۳٫۰۷٪
۵. کاغذ پاره ها / ۲۲٫۲۲٪
۶. هر نخودی که نخود نمیشه / ۲۰٫۹۳٪
۷. خیمه شب بازی / ۱۶٫۶۶٪

بهترین نمایش

۱. سه نمایش از سرگنی ابراتسوف / ۷۰٫۶۴٪
۲. کاغذ پاره ها / ۳۲٫۴۷۳٪
۳. ذکر خنجر / ۲۹٫۶۷۸٪
۴. خیمه شب بازی / ۲۶٫۹۱٪
۵. دریاچه ی قو / ۲۳٫۷۸۵٪
۶. هر نخودی که نخود نمیشه / ۱۹٫۹۸۱٪
۷. طوطی نامه / ۱۵٫۰۳٪

تهیه شده در دفتر طرح و برنامه مرکز هنرهای نمایشی

style in conveying the message using music and effect while being non-verbal.

**An Interview with
A. Atashani**

A. Atashani, the director of "O Dear Children," says that he was looking for a play enjoying more dramatic action that could be performed in the streets as well as having a message and attracting the audience.

**An Interview with
Rony Albert**

Rony Albert, while expressing satisfaction for participating in the 8th International Puppet Theatre Festival-Tehran, explained the current style in belgian puppet theatre. He said that stage designine, puppet making and the message are the criteria for his selecting a puppet theatre.

**An Interview with
N. Karimi**

N. Karimi that the beginning of puppet theatre is

as old as the creation of man. He says that the puppeteers cannot communicate with the audience due to their inability in dialogue expression. He also explains the symbolic meanings of the masks.

**An Interview with
F. Hajian**

Dr. F. Hajian the director of "The black War, The Green Peace," hild this belief that every message should be communicated indirectly. He says that some people wrongly think that puppet theatre addresses only children and children theatre is of less significance. He says that the world of puppet theatre is concerned with imagination. He believes that puppet theatre cannot produce any effects unless it becomes popular. He points out that "The black War, The Green Peace" deals with environmental conservation and that there can be green peace just in a green land.

An Interview with

I. Sadeghi

I. Sadeghi, the director of "Fifil Khan", says that puppet can be defined according to the individual creativity and mentality of the director. He prefers to differentiate between the plays performed in the streets and those performed in the stage due to this fact that the puppeteer in the former is visible. He believes that all styles but mask are not suitable for plays performed in the streets.

**An Interview with
M.J. Mohammadi**

M. Jaan Mohammadi, the director of "The Dard Symphony" believes that puppet theatre is as important as, and maybe more important than, other forms of theatre. She says that this festival is useful even if there are a few foreign troupes participating in it. She states that "The Dark Symphony" deals with man's loneliness as well as his inability to communicate with others.

**An Interview with a
Aleshzadeh**

A.Aleshzadeh, the director of "Takam", says that Takam means my billy-goat and it is a traditional ritual in Azerbaijan. Takam is a wooden goat which is performed by a puppeteer while reciting some poems. This play is performed a few days before Nowrooz heralding the new year.

**An Interview with
K.Saeedian**

K.Saeedian, the director of "Ghoos Bala Ghoos" (One Difficultly Added to Another), says that the traditional attraction of the play made them interested in performing it. He also refers to their interest to perform a traditional play in a modern style. It is mentionable that this play was originally Rohowzi.

**An Interview with
Sh. Raheleh**

Sh. Raheleh says that the story is based on the second

chapter in Masnavi. The play is a combination of African and central American dance because Molana's language is universal. He believes that good texts for dramatic performances can be found in Persian classical literature. According to him, his performances by artists using such texts are not bad. He continues that if plays performed in streets employ the non-verbal style in which the movements can express the total action, more audience will be accepted. He compares plays performed in streets to physicians visiting their patients.

**An Interview with
S.Amirian**

She says that it is hard to believe that playwriting and puppet theatre are separate. According to her, there is no source telling us about the characteristic features and development of puppet theatre. She says that the texts of "The Swan Lake" was inspired from the first plot of

its legend. She adds that the Iranian artists' opportunity to watch foreign performances and being informed of the new developments in puppet theatre can contribute the development of this art in Iran.

**An Interview with
F.Bozorgnia**

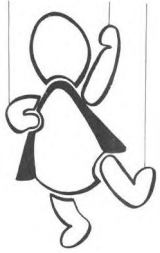
F.Bozorgnia says that he has mostly chosen classical poems, sometimes some other poems are also added, accompanied by such musical instruments as trumpet and Kettledrum. The verses are sung and the group joins in the chorus. The performance is similar to an epic while being happy and entertaining.

**An Interview with
M.Yossefi**

M.Yoosefi believes that there are not enough experts in puppet theatre to teach the students majoring in puppet theatre, so their needs are not satisfied. He says that the shadow theatre has been more successful than other

1

هشتمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی - بخش نمایش‌های خیابانی
تهران - ۲۵-۱۹ شهریور ۱۳۷۹

The 8th International Puppet (Street) Theatre Festival
Tehran - 9.15 sep.2000

پارک خيام (میدان خيام) ۱۷	پارک خواجه (میدان غار) ۱۷	پارک لاله (آمفی تئاتر) ۱۷ و ۱۸	پارک راه آهن (ابتدای خیابان ولیعصر) ۱۷ و ۱۸	پارک شهر (خیابان بهشت) ۱۷ و ۱۸	پارک آزادی (میدان آزادی) ۱۷ و ۱۸	پارک اعتماد (هفت چنار) ۱۷ و ۱۸	پارک ملت (بالتر از میدان ونک) ۱۷ و ۱۸	پارک لاله (بلوار کشاورز - بازار گل) ۱۷ و ۱۸	پارک دانشجو (چهارراه ولیعصر) ۱۷-۱۷/۳۰-۱۸	مکان اجرا زمان اجرا	
<p>مراسم افتتاحیه هشتمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران - با حضور کلیه گروه‌های شرکت‌کننده زمان شروع مراسم افتتاحیه: ساعت ۱۷ بعد از ظهر محوطه و فضای باز تئاتر شهر</p>										<p>شنبه ۷۹/۶/۱۹ Saturday.9 sep.2000</p>	
موسی و شبان - شهری	بچه‌های نازنین... - تهران الاغ آواز خوان - تهران	خیمه شکسته - تهران عروسک - تهران	داستان برکه - تهران فیفیل خان - تهران	خرگلی پالون زری - تهران صندوق جادو - تهران	خیمه شب بازی - قائم شهر صندوق جادو - تهران	نبرد فیروز - دامغان خرگلی پالون زری - تهران	اسب چوبی - سنی سبزوار موسی و شبان - شهری	اسب چوبی - سنی سبزوار موسی و شبان - شهری	تکم - سنی اردبیل گراز بازی - فارسان	جی جی بی جی - سنی شیراز دایناسور - تهران گراز بازی - فارسان	<p>یکشنبه ۷۹/۶/۲۰ Sunday.10 sep.2000</p>
موسی و شبان - شهری	بچه‌های نازنین... - تهران	خیمه شکسته - تهران	داستان برکه - تهران	دایناسور - تهران	خیمه شب بازی - قائم شهر فیفیل خان - تهران	نبرد فیروز - دامغان خرگلی پالون زری - تهران	اسب چوبی - سنی سبزوار موسی و شبان - شهری	اسب چوبی - سنی سبزوار موسی و شبان - شهری	تکم - سنی اردبیل گراز بازی - فارسان	جی جی بی جی - سنی شیراز عروسک - تهران	<p>دوشنبه ۷۹/۶/۲۱ Monday.11 sep.2000</p>
موسی و شبان - شهری	موسی و شبان - تهران	دایناسور - تهران	دایناسور - تهران	خیمه شب بازی - قائم شهر	خیمه شب بازی - قائم شهر	نبرد فیروز - دامغان خرگلی پالون زری - تهران	جی جی بی جی - سنی شیراز عروسک - تهران	جی جی بی جی - سنی شیراز عروسک - تهران	تکم - سنی اردبیل گراز بازی - فارسان	الاغ آواز خوان - تهران داستان برکه - تهران بچه‌های نازنین... - تهران	<p>سه شنبه ۷۹/۶/۲۲ Tuesday.12 sep.2000</p>
داستان برکه - تهران	دایناسور - تهران	خیمه شب بازی - قائم شهر	خیمه شب بازی - قائم شهر	اسب چوبی - سنی سبزوار گراز بازی - فارسان	اسب چوبی - سنی سبزوار گراز بازی - فارسان	تکم - سنی اردبیل عروسک - تهران	جی جی بی جی - سنی شیراز فیفیل خان - تهران	جی جی بی جی - سنی شیراز فیفیل خان - تهران	تکم - سنی اردبیل عروسک - تهران	نبرد فیروز - دامغان خیمه شکسته - تهران موسی و شبان - شهری	<p>چهارشنبه ۷۹/۶/۲۳ Wednesday.13 sep.2000</p>
دایناسور - تهران	دایناسور - تهران	نبرد فیروز - دامغان	نبرد فیروز - دامغان	اسب چوبی - سنی سبزوار گراز بازی - فارسان	اسب چوبی - سنی سبزوار گراز بازی - فارسان	تکم - سنی اردبیل	جی جی بی جی - سنی شیراز موسی و شبان - شهری	الاغ آواز خوان - تهران عروسک - تهران	خیمه شکسته - تهران بچه‌های نازنین... - تهران	داستان برکه - تهران فیفیل خان - تهران	<p>پنجشنبه ۷۹/۶/۲۴ Thursday.14 sep.2000</p>
خیمه شب بازی - قائم شهر	نبرد فیروز - دامغان	اسب چوبی - سنی سبزوار	اسب چوبی - سنی سبزوار	تکم - سنی اردبیل بچه‌های نازنین... - تهران	تکم - سنی اردبیل بچه‌های نازنین... - تهران	جی جی بی جی - سنی شیراز	الاغ آواز خوان - تهران گراز بازی - فارسان	داستان برکه - تهران خرگلی پالون زری - تهران	دایناسور - تهران صندوق جادو - تهران	فیفیل خان - تهران عروسک - تهران هفت خوان - شهری	<p>جمعه ۷۹/۶/۲۵ Friday.15 sep.2000</p>

خوارزمی

موسسه آموزشی خوارزمی
قوی ترین مرکز آموزش کنکور

سید خندان - آریا شهر - ونک - رسالت - تجریش - اکباتان - کرج

فکس: ۰۲۱۷۷۳۳۱

شماره های دفتر مرکزی

۰۲۱-۷۷۳۳۳۱۰۵ ۰۲۱-۷۷۳۳۳۳۰۶ ۰۲۱-۷۷۳۳۳۳۰۷ ۰۲۱-۷۷۳۳۳۳۰۸